

ילדים בגיל הרך בישראל 2015

תמונת מצב

המועצה הלאומית לשלום הילד

המועצה הלאומית לשלום הילד, אשר נוסדה בשנת 1980, היא ארגון עצמאי ובלתי תלוי, עתיר ותק, ניסיון, ידע ויכולת השפעה, הפועל להגנה על מגוון זכויותיהם של כלל ילדי ישראל. המועצה עושה למען הילדים, בסינגור, שדולה, תווך, סיוע, מחקר, חינוך, כאשר טובתם, שלומם וזכויותיהם ורק הם, עומדים לנגד עיניה.

המועצה היא הגוף היחיד העוסק במכלול התחומים הקשורים לילדים - שלומם, רווחתם וזכויותיהם: חינוך, בריאות, עוני ומצוקה, התעללות, משטרה ועבריינות, חקיקה ומשפט, תקשורת, צרכנות, רווחה, עבודת נוער, אינטרנט, בטיחות, ילדים במצבי משבר במשפחה, ילדים בסיכון, אחריות הורים, עבירות מין, ענישה גופנית, נוער עובר חוק, מעמד ואזרחות של ילדים, ועוד.

ייחודיות פועלה של המועצה מתאפיינת בשילוב שבין פעילותה למען ילדים יחידים הנתונים במצוקה ובפיתרון של בעיות קונקרטיות ובין פעילותה במישור העקרוני וברמת המדינית, באופן המשיג שיפור ברווחתם ובזכויותיהם של מאות אלפי ילדים בישראל.

בין מפעליה הבולטים של המועצה ניתן למנות את השנתון "ילדים בישראל" שעליו מבוסס חוברת זו; את נציב קבילות ילדים ונוער; את מערכת ההסברה והחינוך הכוללת את ניידת זכויות הילד והקמפיין הראשון בישראל למניעת טלטול תינוקות; ואת תוכנית הלוי לילדים נפגעי עבירה.

המועצה הטביעה את חותמה גם על ספר החוקים הישראלי כאשר לא פחות מכ-90 חוקים ותיקוני חקיקה שהיא יזמה וקידמה מופיעים כיום בספר החוקים.

פעילויות המועצה כולן מיועדות לכלל ילדי ישראל, זאת ללא אפליה וללא גבולות וסייגים גיאוגרפיים, דתיים או כלכליים. מאז הקמתה סיימה המועצה באופן ישיר למאות אלפי ילדים ובאופן עקיף אך למספר גבוה יותר של ילדים.

המועצה מתקיימת בעיקר מתרומות ומענקים מקרנות ויחידים ואיננה נסמכת על תמיכה ממשלתית.

www.children.org.il

קרן ברנרד ון ליר משקיעים בהתחלה טובה לילדים

קרן ברנרד ון ליר היא קרן פרטית אשר פועלת - באמצעות מתן מענקים, שיתוף מידע וסנגור למען קידום הזדמנויות עבור ילדים קטנים (בני 0-8) שגדלים בתנאי סיכון ומצוקה חברתיים וכלכליים.

הקרן הוקמה על ידי התעשיין והפילנתרופ ההולנדי ברנרד ון ליר ב-1949. מטרתיה ההומניטריות המקוריות היו כלליות יותר, אך לאחר מותו של ון ליר ב-1958, החליט בנו אוסקר למקד את פעילויותיה בקידום שוויון ההזדמנויות לילדים - לא רק למען הילדים עצמם, אלא מתוך הבנה שהזדמנויות כאלו הן רכיב חיוני ביכולת שלנו להקים חברות משגשגות, מלוכדות ויצירתיות יותר.

הקרן תרמה את המענק הראשון לקידום ופיתוח תחום הילדים בגיל הרך בג'מייקה, ב-1966. מאז הושקעו מעל חצי מיליארד דולר ביותר מ-50 מדינות נוספות. בין הישגי הקרן נמנים ייסודם ופיתוחם של כמה מהארגונים המובילים העוסקים בגיל הרך בעולם. כמו כן, פעילותנו תרמה לפיתוח של מדיניות ציבורית ושל מודלים למתן שירותים בקנה מידה כלל ארצי במגוון מדינות מסביב לעולם, ביניהן ג'מייקה, קולומביה, קניה, הולנד, גרמניה, פולין, גואטמלה וניקרגואה.

כיום הקרן מממנת פרויקטים חדשניים בשמונה מדינות - ברזיל, הודו, ישראל, הולנד, פרו, טנזניה, טורקיה ואוגנדה - אשר נבחרו בשל הגיוון הכלכלי, הגיאוגרפי והתרבותי שלהן. פעילות הקרן במדינות הללו משרתת את תכנית הסנגור ופיתוח הידע הגדלה, דרכה הקרן שואפת להגדיל את מידת העניין וההשקעה בילדים קטנים ובמשפחות מסביב לעולם.

www.bernardvanleer.org

ילדים בגיל הרך בישראל 2015

תמונת מצב

המועצה הלאומית לשלום הילד
בתמיכת
קרן ברנרד ון ליר

עורכת: חניטה קושר
ייעוץ: ציפי ברמן
ריכוז נתונים ועריכה: נירית רוטשטיין ואליזבט לוי
עיצוב: סטפני ורותי עיצוב

תוכן עניינים

מבוא	עמ' 7	
תמצית הנתונים	עמ' 8	
פרק 1 נתונים דמוגרפיים	עמ' 9	
פרק 2 ילדים בגיל הרך וחינוך	עמ' 19	
פרק 3 ילדים בגיל הרך ובריאות	עמ' 24	
פרק 4 ילדים בגיל הרך עם מוגבלויות	עמ' 29	
פרק 5 ילדים בגיל הרך ותאונות	עמ' 33	
פרק 6 קבוצות מיוחדות - ילדים עולים וילדי מהגרי עבודה ופליטים בגיל הרך	עמ' 36	
פרק 7 עוני בקרב ילדים	עמ' 41	
פרק 8 ילדים בגיל הרך במצבי סיכון ומצוקה והתעללות בילדים	עמ' 50	
פרק 9 ילדים בגיל הרך בהשוואה בין לאומית	עמ' 54	
רשימת מקורות	עמ' 64	

מבוא

המסמך הנוכחי מציג נתונים נבחרים אודות אוכלוסיית הילדים בגיל הרך במדינת ישראל. המסמך הוכן על ידי המועצה הלאומית לשלום הילד בהזמנת קרן ברנרד ון ליר. המסמך מבוסס על השנתון הסטטיסטי "ילדים בישראל 2014" שמופק על ידי המועצה הלאומית לשלום הילד מזה 24 שנה.

מטרת המסמך הנוכחי היא להציג תמונת מצב סטטיסטית עדכנית אודות מצבם, שלומם ורווחתם של ילדים בגיל הרך בישראל. זאת על מנת לסייע לקובעי מדיניות ואנשי מקצוע שעיקר עיסוקם הוא ילדים בגיל הרך להבין את מצבה של קבוצת ילדים זו ולבסס את ההתערבויות שלהם בהתבסס על נתונים אלה. נתונים מעין אלה הם הכרחיים על מנת לקדם עיצוב מדיניות, תכנון שירותים ובניית התערבויות עם ילדים בגיל הרך ומשפחותיהם באופן שהולם את מצבם.

ייחודו של מסמך זה הוא בהתמקדותו בקבוצת הילדים בגיל הרך, בגילאי 0 עד 6 (עד סוף גיל 5). ידוע כיום כי הגיל הרך היא תקופת חיים קריטית במהלך החיים של הילד, שבה מונחות אבני היסוד להתפתחות הילד. לפיכך, ישנה חשיבות להציג נתונים אודות קבוצת ילדים זו באופן נפרד מכלל אוכלוסיית הילדים. בישראל, אין מקור נתונים אחר המתמקד במצבם של ילדים בגיל הרך ומספק סקירה כה מקיפה ועדכנית על פני כל תחומי חייהם.

הנתונים מוצגים לפי שנתונים או לפי קבוצות גיל. לצערנו, לא תמיד ניתן היה להציג נתונים אודות ילדים בגיל 0-6, למשל בנתוני העוני, במבנה המשפחה בישראל ועוד. במקרים מעין אלה, הוצגו נתונים על ילדים בקבוצת גיל רחבה יותר.

במסמך תשעה פרקים העוסקים בתחומי חיים שונים הנוגעים לילדים בגיל הרך, ובכלל זה: דמוגרפיה, חינוך, בריאות, רווחה וכדומה.

תמצית הנתונים

- בשנת 2013 חיו בישראל כמיליון ילדים בגילאי 0-6, אלה היוו כ-37% מכלל הילדים בישראל.
- בשנת 2013 נולדו בישראל כ-172,000 תינוקות, מדובר בגידול של 50% מאז שנת 1995.
- בשנת הלימודים תשע"ד כ-117,000 ילדים בגיל 0-3 שהו במסגרות חינוך לגיל הרך בפיקוח של משרד הכלכלה, אלה היוו 23% בלבד מכלל הילדים בגיל זה בישראל.
- בשנת הלימודים תשע"ד למדו בגני ילדים כ-234,000 ילדים בגילאי 3-4, מדובר בגידול של כ-20% מאז שנת 1995.
- אחוז הילדים המחוסנים בישראל הוא גבוה ונע בין 91% ל-100%.
- בשנים 2000-2013 הסתמנה מגמת ירידה באחוז הנולדים במשקל עד 2.5 ק"ג, מ-8.5% בשנת 2000 ל-7.9% בשנת 2013.
- שיעור תמותת התינוקות גבוה באוכלוסייה המוסלמית (6.5%) יותר מאשר בכלל אוכלוסיית הילדים (3.1%).
- בשנת הלימודים תשע"ד למדו כ-15,000 ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך מיוחד (בגני ילדים מיוחדים או בגני ילדים רגילים כילדים משולבים).
- הלקות השכיחה ביותר של ילדי החינוך המיוחד בגיל הגן היא עיכוב התפתחותי (39.1%). הלקות השנייה השכיחה ביותר היא עיכוב שפתי (32.3%).
- כ-2,000 תינוקות בגילאי 0-3 שהו במעונות יום שיקומים בשנת 2013.
- כמעט מחצית (48.4%) מכלל הילדים שפנו לחדר מיון בשנת 2013 היו ילדים בגילאי 0-4.
- בשנת 2014 חיו בישראל כ-89,000 ילדי עולים בגילאי 0-6, אלה היוו כ-30.0% מילדי העולים בישראל.
- בשנת 2013 30.8% מהילדים בישראל, דהיינו יותר מכל ילד שלישי, חיו מתחת לקו העוני.
- בינואר 2014 כ-53,000 ילדים בגילאי 0-3 וכ-67,000 ילדים בגילאי 4-6 היו מוכרים למחלקות לשירותים החברתיים, אלה היוו כרבע מכלל הילדים המוכרים לשירותי הרווחה.
- בגיל 0-5 סיבות הדיווח השכיחות ביותר לעובד סוציאלי לחוק נוער בגין חשד להתעללות והזנחה היו הזנחה (24.7%), בגילאי 6-13 התעללות מינית (41.7%), ובגילאי 14-17 בגין נסיונות אובדנים (48.5%).

פרק 1

נתונים דמוגרפיים

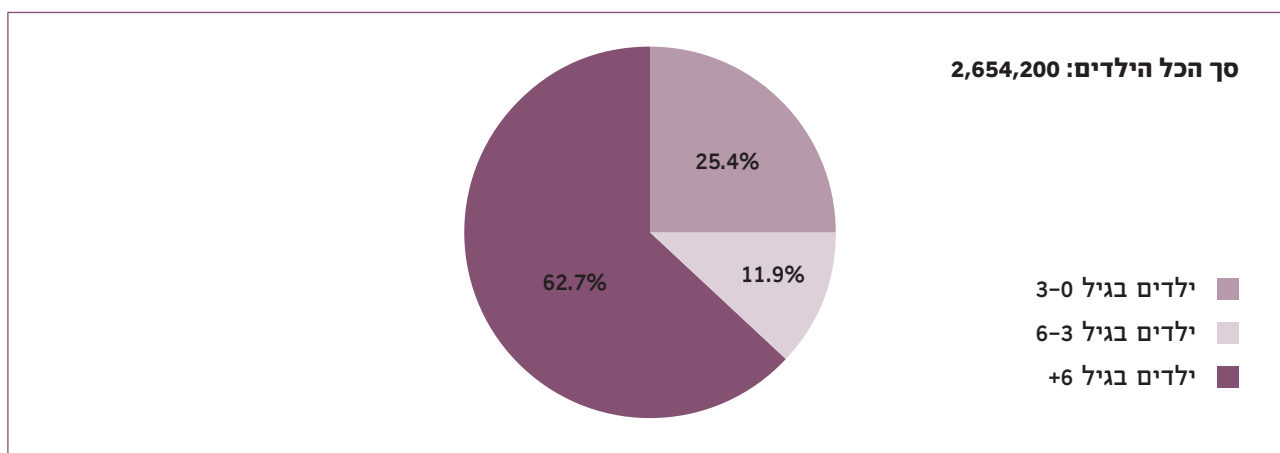
לוח 1.1: מספר הילדים בגיל הרך בישראל (באלפים), לפי מין וגיל, ממוצע 2013

מין		סך הכל*	גיל
בנים	בנות		
1,360.1	1,294.3	2,654.2	סך הכל ילדים (0-17)
506.7	482.3	988.9	סך הכל ילדים בגיל הרך (0-6)**
מתוכם:			
87.5	83.1	170.7	0
86.8	82.8	169.5	1
85.9	81.6	167.5	2
84.8	80.6	165.3	3
82.1	78.3	160.4	4
79.6	75.9	155.5	5

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל**, לוח 2.3, 2014.
 *בגלל עיגול המספרים אין התאמה מלאה בין הנתונים המוצגים בעמודות סך הכל לבין אלה המוצגים בשאר העמודות.
 **עד סוף גיל חמש.

בישראל חיים כיום כ-2.5 מיליון ילדים, אלה מהווים 33% מכלל האוכלוסייה. בשנת 2013 חיו בישראל מעל למיליון ילדים בגיל הרך.

תרשים 1א': התפלגות הילדים (0-17) בישראל (אחוזים), 2013

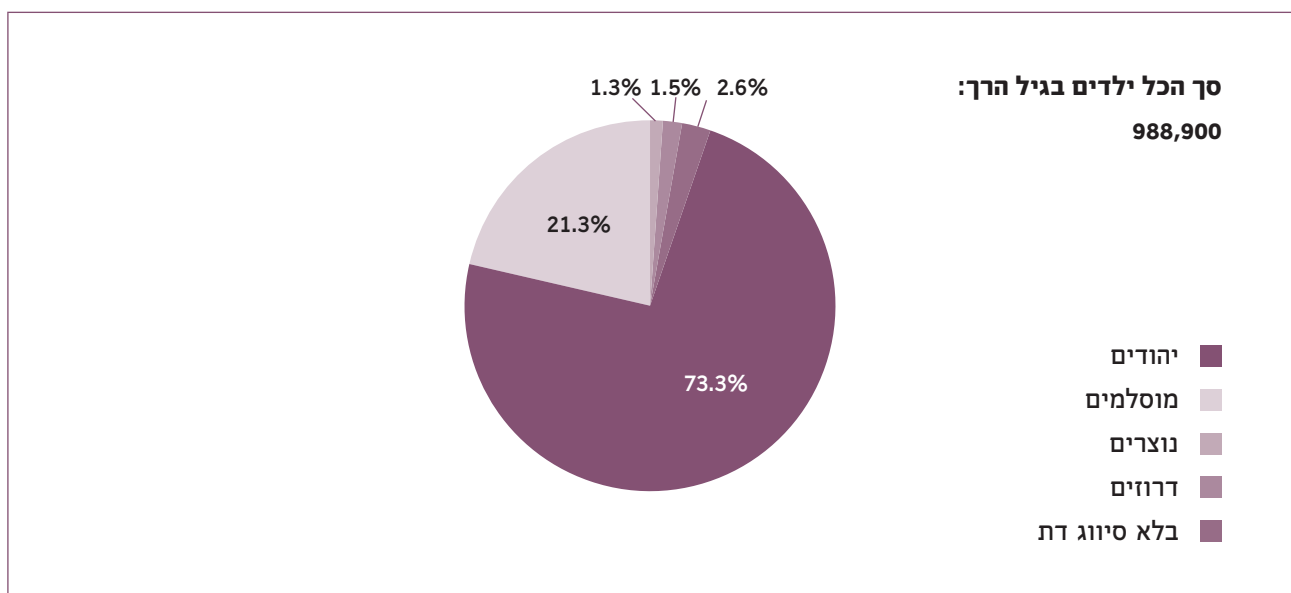
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל**, לוח 2.3, 2014, ועיבוד מיוחד של המועצה הלאומית לשלום הילד.
 כ-40% מהילדים בישראל הם ילדים מתחת לגיל 6.

לוח 1.2: ילדים בגיל הרך בישראל לפי דת (באלפים) ממוצע, 2013

בלא סיווג דת	דת				סך הכל*	גיל
	דרוזים	נוצרים	מוסלמים	יהודים		
73.6	46.3	41.7	621.8	1,870.4	2,654.2	סך הכל (0-17)
25.6	14.8	12.9	210.7	724.5	988.9	סך הכל (0-6)
מתוכם:						
3.9	2.4	2.2	34.8	127.4	170.7	0
4.5	2.4	2.2	35.7	124.6	169.5	1
4.5	2.5	2.2	35.8	122.6	167.5	2
4.3	2.5	2.1	35.6	120.7	165.3	3
4.3	2.5	2.1	34.7	116.7	160.4	4
4.1	2.5	2.1	34.1	112.5	155.5	5

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2014, לוח 2.3.
*בגלל עיגול המספרים אין התאמה מלאה בין הנתונים המוצגים בעמודת סך הכל לבין אלה המוצגים בשאר העמודות.

תרשים 1ב': התפלגות הילדים בגיל הרך בישראל לפי דת (אחוזים), 2013

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2014, לוח 2.3.

אוכלוסיית הילדים במדינת ישראל היא הטרוגנית. כמעט שלושה רבעים מכלל אוכלוסיית הילדים בגיל הרך בישראל הינם יהודים, כמעט רבע מהם מוסלמים והשאר נוצרים, דרוזים וילדים ללא סיווג דת.

לוח 1.3: ילדים בגיל הרך וחלקם באוכלוסיית היישוב* (מספרים ואחוזים), דצמבר 2013

אחוז מכלל הילדים ביישוב	מתוכם:		סך כל הילדים בגיל 0-6	כלל הילדים בישראל	יישוב
	6-3***	3-0**			
37.7	489,010	510,450	999,460	2,649,740	סך הכל
עיריות					
37.8	60,060	64,570	124,630	329,900	ירושלים
43.9	16,670	20,570	37,240	84,820	תל אביב- יפו
38.8	11,100	12,530	23,630	60,900	חיפה
31.7	3,600	3,310	6,910	21,790	אום אל-פחם
38.9	1,520	1,770	3,290	8,460	אופקים
36.4	1,780	1,940	3,720	10,220	אור יהודה
39.0	810	940	1,750	4,490	אור עקיבא
37.7	2,330	2,480	4,810	12,760	אילת
39.8	5,360	4,910	10,270	25,790	אלעד
37.0	770	800	1,570	4,240	אריאל
36.6	12,010	13,190	25,200	68,860	אשדוד
38.7	6,160	6,700	12,860	33,250	אשקלון
32.3	1,810	1,830	3,640	11,280	באקה אל- גרביה
37.8	9,510	10,470	19,980	52,830	באר שבע
36.1	940	1,030	1,970	5,450	בית שאן
39.7	9,620	9,840	19,460	49,010	בית שמש
42.0	5,920	6,120	12,040	28,660	ביתר עילית
41.1	15,140	17,690	32,830	79,810	בני ברק
38.6	4,750	5,420	10,170	26,330	בת ים
39.5	1,710	1,620	3,330	8,430	גבעת שמואל
44.2	2,640	3,110	5,750	13,020	גבעתיים
35.2	1,650	1,770	3,420	9,720	דימונה
36.3	2,980	2,760	5,740	15,830	הוד השרון
38.7	3,950	4,150	8,100	20,940	הרצלייה
37.4	4,070	4,330	8,400	22,460	חדרה
38.8	9,080	9,230	18,310	47,210	חולון
37.2	2,250	2,370	4,620	12,430	טבריה
31.9	2,730	2,430	5,160	16,190	טייבה
31.0	1,340	1,320	2,660	8,590	טירה
36.8	820	890	1,710	4,650	טירת הכרמל
31.4	2,030	1,810	3,840	12,210	טמרה
40.0	1,970	2,220	4,190	10,470	יבנה
35.0	1,420	1,380	2,800	8,010	יהוד
33.0	1,210	1,100	2,310	7,000	יקנעם עילית

לוח 1.3: ילדים בגיל הרך וחלקם באוכלוסיית היישוב* (מספרים ואחוזים), דצמבר 2013
(המשך)

אחוז מכלל הילדים ביישוב	מתוכם:		סך כל הילדים בגיל 0-6	כלל הילדים בישראל	יישוב
	***3-6	**0-3			
עירויות (המשך)					
39.9	4,700	4,850	9,550	23,930	כפר סבא
32.4	1,480	1,440	2,920	9,020	כפר קאסם
33.9	1,910	1,900	3,810	11,230	כרמיאל
38.6	4,350	4,750	9,100	23,570	לוד
34.1	1,270	1,280	2,550	7,470	מגדל העמק
34.5	6,320	5,340	11,660	33,750	מודיעין-מכבים-רעות
48.8	8,690	9,800	18,490	37,910	מודיעין עילית
33.7	2,190	2,180	4,370	12,980	מעלה אדומים
36.0	1,040	1,090	2,130	5,910	מעלות-תרשיחא
36.4	2,520	2,600	5,120	14,050	נהרייה
37.4	2,830	2,640	5,470	14,640	נס ציונה
31.0	4,030	4,020	8,050	25,950	נצרת
32.5	1,500	1,470	2,970	9,150	נצרת עילית
38.5	980	1,020	2,000	5,200	נשר
39.1	2,340	2,520	4,860	12,440	נתיבות
39.5	10,140	11,100	21,240	53,780	נתניה
34.5	1,920	1,840	3,760	10,890	ס'חנין
36.3	2,280	2,460	4,740	13,040	עכו
37.6	2,020	2,240	4,260	11,320	עפולה
38.3	1,090	1,450	2,540	6,640	ערד
40.0	12,200	13,040	25,240	63,130	פתח תקווה
39.4	2,600	2,590	5,190	13,160	צפת
33.6	1,600	1,470	3,070	9,130	קלנסווה
40.7	2,210	2,120	4,330	10,630	קריית אונו
36.7	2,370	2,560	4,930	13,440	קריית אתא
39.3	1,620	1,760	3,380	8,590	קריית ביאליק
38.6	2,590	3,000	5,590	14,500	קריית גת
38.0	1,400	1,540	2,940	7,730	קריית ים
37.3	1,560	1,650	3,210	8,610	קריית מוצקין
40.3	1,260	1,470	2,730	6,780	קריית מלאכי
36.6	1,120	1,140	2,260	6,180	קריית שמונה
33.7	2,070	2,220	4,290	12,730	ראש העין
36.0	9,950	11,030	20,980	58,340	ראשון לציון
36.0	5,530	5,950	11,480	31,850	רהט
42.5	7,520	8,200	15,720	36,980	רחובות

לוח 1.3: ילדים בגיל הרך וחלקם באוכלוסיית היישוב* (מספרים ואחוזים), דצמבר 2013
(המשך)

אחוז מכלל הילדים ביישוב	מתוכם:		סך כל הילדים בגיל 0-6	כלל הילדים בישראל	יישוב
	***3-6	**0-3			
עיריות (המשך)					
38.2	3,890	4,180	8,070	21,150	רמלה
40.5	6,120	7,130	13,250	32,700	רמת גן
40.3	2,500	2,340	4,840	12,020	רמת השרון
34.0	3,140	3,190	6,330	18,630	רעננה
42.7	1,100	1,490	2,590	6,070	שדרות
29.7	2,100	2,010	4,110	13,850	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)					
30.6	740	690	1,440	4,710	אבו סנאן
35.6	780	680	1,460	4,100	אבן יהודה
42.5	620	720	1,340	3,150	אזור
31.8	870	840	1,710	5,370	אכסאל
30.1	700	700	1,400	4,650	אעבלין
47.5	1,410	1,520	2,930	6,170	באר יעקב
31.4	620	550	1,170	3,730	בית ג'ן
33.9	990	770	1,760	5,190	בנימינה-גבעת עדה
44.7	1,130	1,310	2,440	5,460	גבעת זאב
31.0	1,050	1,320	2,370	7,650	ג'הדיד-מכר
35.0	1,740	1,590	3,330	9,510	גדרה
30.3	1,280	1,050	2,330	7,680	גן יבנה
38.2	930	880	1,810	4,740	גני תקווה
34.3	1,050	1,030	2,080	6,060	ג'סר-א-זארקה
30.6	430	600	1,250	4,090	ג'ת
33.1	580	840	1,670	5,050	דאלית אל-כרמל
32.0	510	720	1,480	4,630	דייר אל אסד
30.3	800	1,070	2,250	7,420	זכרון יעקב
38.4	1,280	2,130	4,120	10,720	חורה
32.5	560	840	1,690	5,200	טורעאן
31.9	730	1,060	2,150	6,740	יפיע
31.6	630	900	1,880	5,940	ירכא
32.9	550	820	1,670	5,070	כאבול
39.2	1,250	1,970	3,900	9,960	כסיפה
39.1	1,040	1,300	2,790	7,140	כפר יונה
32.1	950	1,340	2,750	8,580	כפר כנא
32.8	760	1,360	2,590	7,890	כפר מנדא
32.6	700	1,050	2,110	6,480	כפר קרע

לוח 1.3: ילדים בגיל הרך וחלקם באוכלוסיית היישוב* (מספרים ואחוזים), דצמבר 2013
(המשך)

אחוז מכלל הילדים ביישוב	מתוכם:		סך כל הילדים בגיל 0-6	כלל הילדים בישראל	יישוב
	***3-6	**0-3			
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים) (המשך)					
37.9	1,030	1,160	2,190	5,780	לקיה
36.3	1,250	1,260	2,510	6,910	מבשרת ציון
31.4	1,210	1,180	2,390	7,620	מגאר
31.2	930	890	1,820	5,830	מגיד אל- כרום
31.4	660	550	1,210	3,850	מזכרת בתיה
29.6	870	830	1,700	5,740	מעלה עירון
31.9	780	830	1,610	5,040	נחף
31.6	600	550	1,150	3,640	עספיא
31.6	740	810	1,550	4,910	עין מאהל
32.4	1,630	1,580	3,210	9,920	עראבה
32.0	1,500	1,510	3,010	9,410	ערערה
37.8	1,580	1,680	3,260	8,630	ערערה- בנגב
33.1	820	710	1,530	4,620	פורידיס
38.1	2,180	2,040	4,220	11,090	פרדס חנה- כרכור
29.1	1,050	830	1,880	6,450	קדימה- צורן
33.0	490	720	1,490	4,510	קריית טבעון
36.8	1,080	610	1,100	2,990	קריית עקרון
31.2	870	1,030	2,110	6,760	ריינה
22.3	630	670	1,540	6,900	שוהם
27.1	1,810	500	1,130	4,170	תל מונד
37.0	1,200	1,970	3,780	10,220	תל שבע
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)					
33.5	410	420	830	2,480	אבו גוש
33.6	480	420	900	2,680	אורנית
35.7	550	410	960	2,690	אלפי מנשה
32.1	540	510	1,050	3,270	אפרת
32.6	590	580	1,170	3,590	בועיינה- נוג'ידאת
31.8	380	330	710	2,230	בוקעאתא
35.1	590	600	1,190	3,390	ביר אל- מכסור
34.2	480	540	1,020	2,980	בית אל
32.0	360	350	710	2,220	בית דגן
34.8	280	290	570	1,640	בני עייש
33.2	610	610	1,220	3,680	בסמ"ה
31.0	440	430	870	2,810	בסמת טבעון
30.0	470	460	930	3,100	בענה

לוח 1.3: ילדים בגיל הרך וחלקם באוכלוסיית היישוב* (מספרים ואחוזים), דצמבר 2013 (המשך)

אחוז מכלל הילדים ביישוב	מתוכם:		סך כל הילדים בגיל 0-6	כלל הילדים בישראל	יישוב
	***3-6	**0-3			
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים) (המשך)					
29.7	320	250	570	1,920	ג'ולס
31.1	610	600	1,210	3,890	ג'וליה
30.5	560	580	1,140	3,740	דבוריה
32.3	590	550	1,140	3,530	דייר חנא
34.2	390	440	830	2,430	זמר
35.1	500	540	1,040	2,960	זרזיר
30.8	330	320	650	2,110	חורפיש
37.3	550	540	1,090	2,920	חצור הגלילית
31.9	360	390	750	2,350	טובא-זנגרייה
32.0	360	370	730	2,280	יאנוח-ג'ת
37.6	570	600	1,170	3,110	ירוחם
23.0	310	280	590	2,570	כוכב יאיר
32.6	510	530	1,040	3,190	כסרא- סמיע'
24.2	240	160	400	1,650	כפר ורדים
29.9	430	450	880	2,940	כפר יאסיף
26.1	260	220	480	1,840	להבים
31.9	590	540	1,130	3,540	מגיד'ל שמס
30.2	390	320	710	2,350	מיתר
35.0	300	320	620	1,770	מצפה רמון
33.1	510	520	1,030	3,110	משהד
31.4	360	280	640	2,040	עומר
32.9	260	310	570	1,730	עילבון
33.3	540	490	1,030	3,090	עילוט
32.5	270	280	550	1,690	פקיעין(בוקייעה)
27.6	190	180	370	1,340	פרדסייה
33.3	310	320	630	1,890	קצרין
40.9	580	680	1,260	3,080	קריית ארבע
38.1	410	450	860	2,260	קרני שומרון
29.8	320	350	670	2,250	ראמה
39.7	910	1,070	1,980	4,990	רכסים
35.8	390	380	770	2,150	רמת ישי
35.2	420	390	810	2,300	שבלי-אום-אל-גנם
35.6	840	870	1,710	4,800	שגב- שלום
36.5	370	330	700	1,920	שלומי
32.9	370	450	820	2,490	שעב

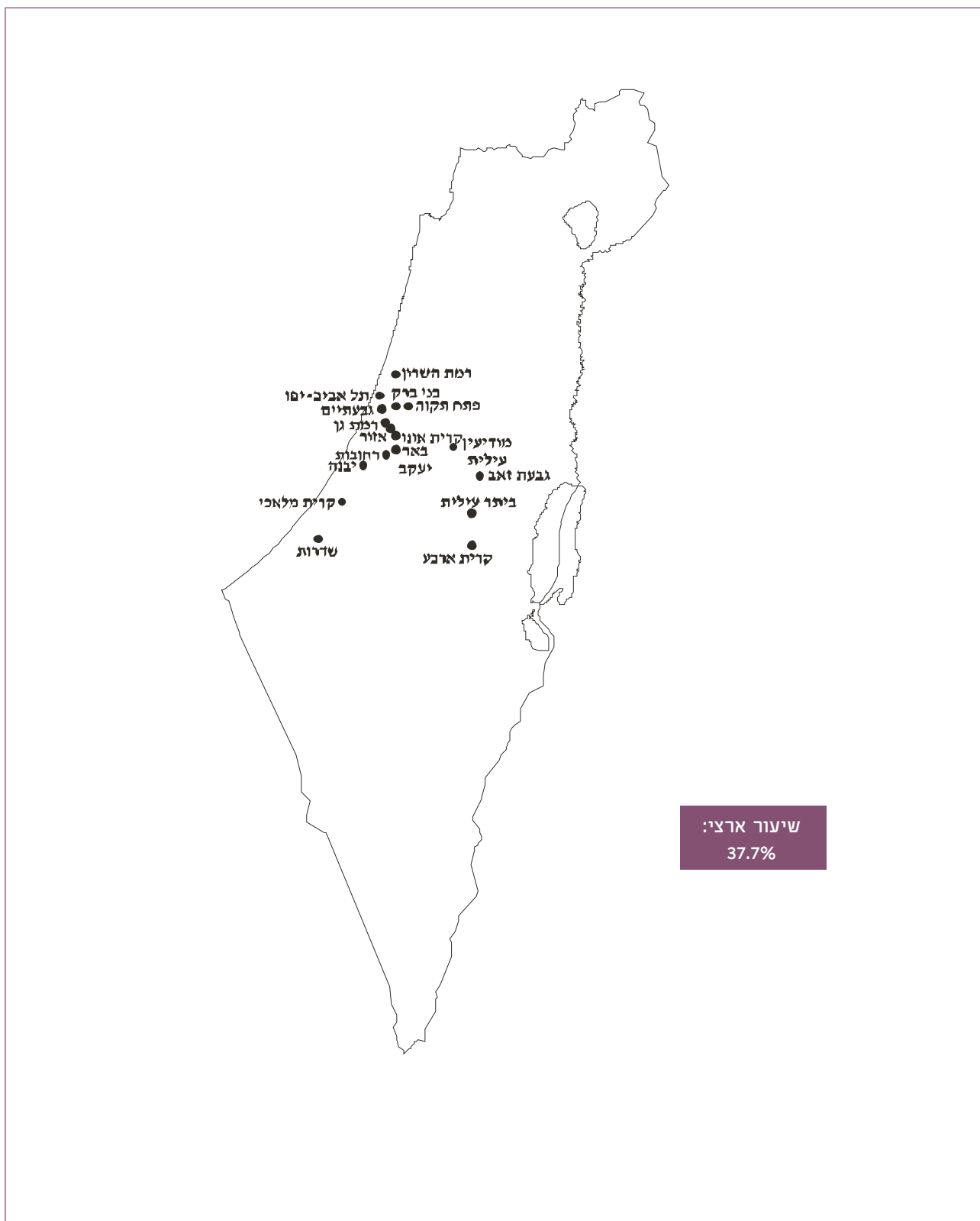
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום דמוגרפיה ואוכלוסייה, עיבוד מיוחד, 2014.

* יישובים שמונים 5,000 נפש ויותר.

** מתייחס לילדים עד סוף גיל שנתיים.

*** מתייחס לילדים עד סוף גיל חמש.

תרשים ג1: יישובים בהם מספר הילדים בגיל הרך (0-6) מהווים מעל 42% מכלל הילדים ביישוב

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום דמוגרפיה ואוכלוסייה, עיבוד מיוחד, 2014.

לוח 1.4: לידות חי לפי קבוצת אוכלוסייה (מספרים), 1995-2013

אחוז שינוי	2013	2000	1995	
+46.7	171,444	136,390	116,886	כלל האוכלוסייה
+62.7	132,254	95,599	81,316	יהודים ואחרים
+10.1	39,190	40,831	35,570	ערבים

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל**, לוח 3.11, שנים שונות.

בשנים 1995-2013 גדל בהתמדה מספר לידות החי בישראל, עיקר הגידול היה באוכלוסייה היהודית (+62.7%).

לוח 1.5: משפחות עם ילדים עד גיל 17 בישראל, לפי מספר הילדים במשפחה (מספרים, ממוצע ואחוזים), *1980-2013

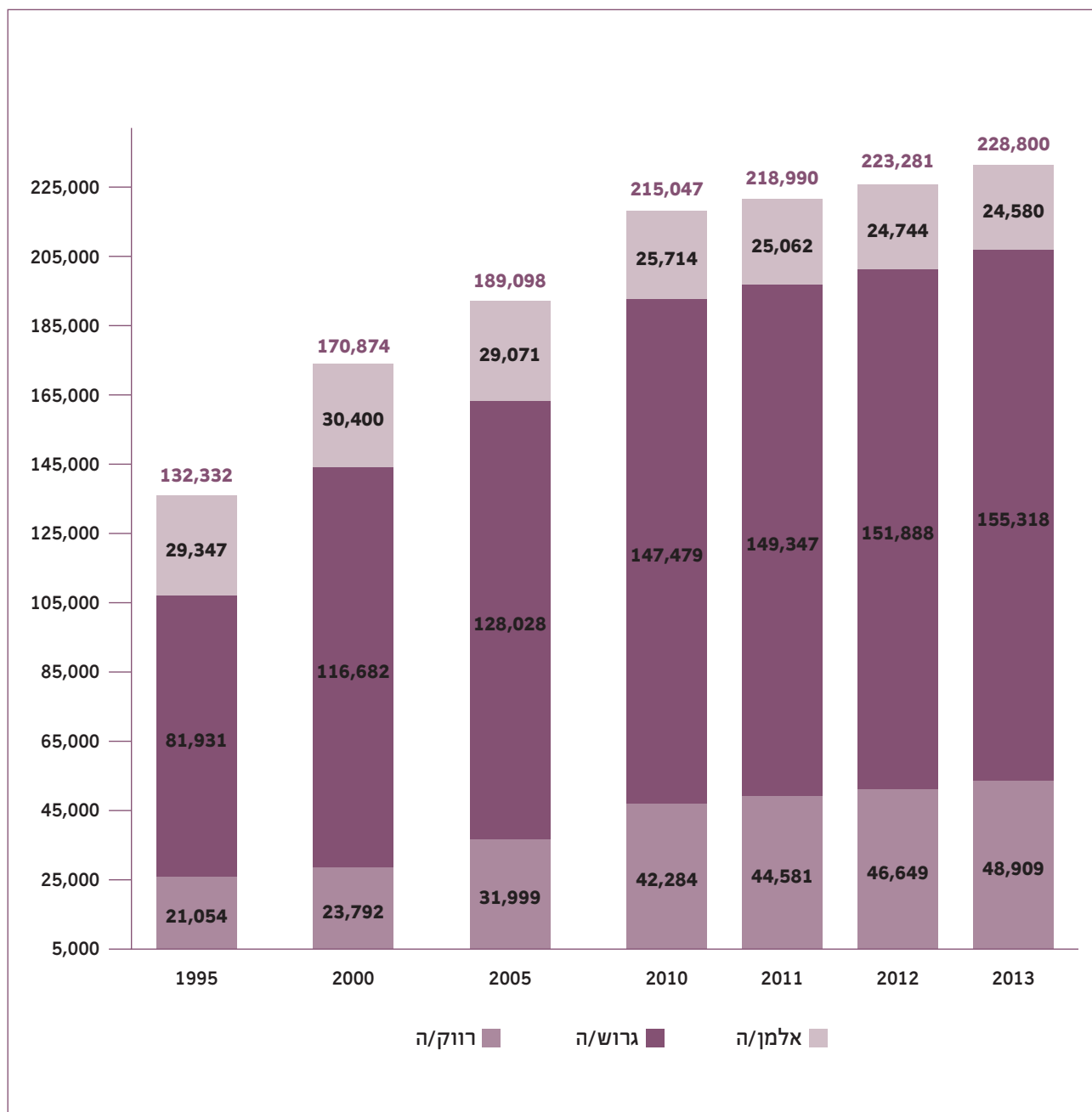
2013		2000		1990		1980		מספר הילדים במשפחה
אחוזים	מספר המשפחות	אחוזים	מספר המשפחות	אחוזים	המשפחות	אחוזים	מספר המשפחות	
100.0	1,098,388	100.0	921,327	100.0	679,036	100.0	572,489	סך הכל
30.9	339,593	35.3	325,164	27.5	187,349	27.3	156,047	1
30.7	337,213	30.3	279,146	31.1	210,613	31.3	179,122	2
21.1	231,474	18.1	166,618	22.8	154,972	20.5	117,485	3
9.0	98,864	8.3	76,822	9.3	63,051	9.4	53,922	4
4.0	43,718	3.8	35,016	3.8	25,525	4.6	26,094	5
4.0	47,526	4.2	38,561	5.5	37,526	6.9	39,819	+6
2.4		2.3		2.5		2.7		מספר ילדים ממוצע במשפחה

מקור: המוסד לביטוח לאומי, **מינהל המחקר והתכנון**, קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.
*נתוני השנים 1980 ו-1990 מתייחסים לחודשי מרץ. נתוני השנים 2000 ו-2013 מתייחסים לחודשי דצמבר.

בין השנים 1980 ל-2000 מספר הילדים הממוצע במשפחה עמד בסימן ירידה, אך מאז 2000 הסתמנה בו עלייה קלה ומשנת 2005 התייצבות.

לרוב המשפחות בישראל יש ילד אחד עד שלושה ילדים.

תרשים 1ד': מספר הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי* לפי מצבו המשפחתי של ההורה, **1995-2013

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ חד-הוריות, שנים שונות.
 *משפחות חד-הוריות.
 **הנתונים מתייחסים לחודש דצמבר בכל שנה.

כ-230,000 ילדים בישראל חיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי, אלה מהווים כ-10% מכלל הילדים בישראל. מאז 1995 גדל בהתמדה מספר הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי (+72.9%). הגידול ניכר במספר הילדים החיים במשפחות שבראשן עומד/ת רווק/ה (+132.3%) וגרוש/ה (+89.6%).

פרק 2 ילדים בגיל הרך וחינוך

מבוא

חוק לימוד חובה התש"ס - 1949 קובע חינוך חנים לילדים מגיל 3 עד גיל 18 במדינת ישראל. הכללת גילאי 3-4 בחינוך חנים בישראל התקבלה כתיקון לחוק כבר ב-1984, אך תיקון זה לא יושם באופן מלא עד לשנת 2013. רק בשנת 2013 בעקבות המלצות ועדת טרכטנברג הוחלט על החלת חינוך חנים על גילאי 3-4 (גני טרום חובה) בכל הארץ. כמו כן, חוק לימוד חובה אינו חל על ילדים בגיל 0-3. כיום האחריות והפיקוח על החינוך לגיל הרך במדינת ישראל נמצאים בידי האגף למעונות יום ומשפחתונים במשרד הכלכלה. האגף מפקח רק על מסגרות המבקשות הכרה מטעמו. כ-1,700 מעונות ו-3,700 משפחתונים. כל שאר המסגרות החינוכיות לילדים בגיל הרך, שמספרם המדויק אינו ידוע, אינן מפקחות. נתוני הפרק מלמדים כי רק 20% מהילדים בגיל הרך במדינת ישראל שוהים במסגרות חינוך לגיל הרך המפקחות על ידי משרד הכלכלה.

לוח 2.1: מספר הילדים (בגיל 3 חודשים עד 3 שנים) ששהו במסגרות שבפיקוח משרד הכלכלה לפי מאפיינים מרכזיים (מספרים ואחוזים), תש"ע (2009/2010) - תשע"ד (2013/2014)

שנה					מאפיינים
תשע"ד 2014	תשע"ג 2013	תשע"ב 2012	תשע"א 2011	תש"ע 2010	
116,269	111,361	106,632	101,755	101,102	סך הכל
85,268	80,577	76,930	73,961	74,507	ילדים במעונות יום
13,157	12,983	12,516	11,212	10,704	ילדים במשפחתונים
17,844	17,821	17,186	16,582	15,891	ילדים שהוכנסו למסגרת חינוכית על פי חוק פעוטות בסיכון*
23.0	21.9	21.3	20.8	21.3	אחוז מכלל הילדים בגיל 0-3

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמדע, המענה הציבורי לילדים בגיל הרך בישראל תמונת מצב, 20 ביולי 2015.
*חוק פעוטות בסיכון התש"ס 2000, נועד להבטיח שכל פעוט הנתון באחד ממצבי הסיכון המנויים בחוק יהיה זכאי למעון יום סמוך למקום מגוריו. האחריות ליישום החוק מוטלת על משרד הרווחה והשירותים החברתיים באמצעות המחלקות לשירותים החברתיים ברשויות המקומיות.

עם השנים גדל מספר הילדים במסגרות שבפיקוח האגף, מ-101,102 בשנת הלימודים תש"ע ל-116,296 בשנת תשע"ד (עליה של כ-15%). עם זאת, שיעור הילדים המתחנכים במעונות ובמשפחתונים מוכרים בכלל הילדים בני שלושה חודשים עד שלוש שנים בישראל לא השתנה במידה ניכרת משנת הלימודים תש"ע לשנת הלימודים תשע"ד (21% בשנת תש"ע לעומת כ-23% בשנת תשע"ד).

לוח 2.2: ילדים בגני ילדים ומעונות יום* במגזר היהודי והערבי, לפי גיל (מספרים ואחוזים), תשע"ג (2012/2013)**

אחוז מקבוצת הגיל***			מספרים			גיל הילד
גנים פרטיים****	גנים עירוניים וציבוריים*	סך הכל	גנים פרטיים****	גנים עירוניים וציבוריים*	סך הכל	
			סך הכל			
11.9	63.0	79.4	89,618	484,612	574,230	סך הכל
17.5	29.4	46.9	27,843	47,184	75,027	2
22.5	81.7	104.2	34,840	128,361	163,201	3
(11.6)	94.0	105.6	17,391	144,390	161,781	4
4.5	96.2	100.7	6,576	144,747	151,323	5
(2.1)	13.9	16.0	(2,969)	19,931	22,900	6
יהודים ואחרים						
13.9	64.1	78.0	83,051	381,629	464,680	סך הכל
21.4	32.0	53.4	27,156	40,620	67,776	2
27.6	81.3	108.9	33,989	100,235	134,224	3
12.8	94.6	107.4	15,210	112,505	127,715	4
4.1	96.2	100.3	4,703	110,273	114,976	5
(1.8)	16.1	17.9	(1,993)	17,996	19,989	6
ערבים						
4.2	58.8	63.0	6,568	102,983	109,551	סך הכל
(2.1)	19.2	21.3	(687)	6,563	7,250	2
2.7	83.1	85.8	851	28,126	28,977	3
7.2	91.8	99.0	2,181	31,885	34,066	4
(6.1)	96.0	102.1	(1,873)	34,474	36,347	5
-	5.9	9.1	-	1,935	2,911	6

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל 2014**, לוח 8.5, שנים שונות. כולל מעונות יום השייכים למשרד הרווחה.

** בחישוב אחוז הלומדים לא נכללו תושבי ירושלים הערביים, כיוון שלגבי מוסדות רבים במזרח ירושלים אין נתונים זמינים.
 *** בחישוב אחוז הלומדים לא נכללו תושבי ירושלים הערביים, כיוון שלגבי מוסדות רבים במזרח ירושלים אין נתונים זמינים.
 **** ילדים בגנים פרטיים ביישובים מעורבים נכללו בחינוך העברי.
 () - נתונים המבוססים על הערכה או על טעות דגימה יחסית גבוהה.

בשנת תשע"ג 79.4% מילדי ישראל בגיל 2-6 למדו בגנים ובמעונות יום (מדובר בעלייה של 66.2% מאז תש"ע). אחוז הלומדים בגנים ובמעונות יום במגזר הערבי קטן מהאחוז המקביל במגזר היהודי, בייחוד בגיל שנתיים. בשני המגזרים אחוז הלומדים גדל עם הגיל וקטן בגיל 6, היות שרבים מבני ה-6 רשומים בבתי-ספר.

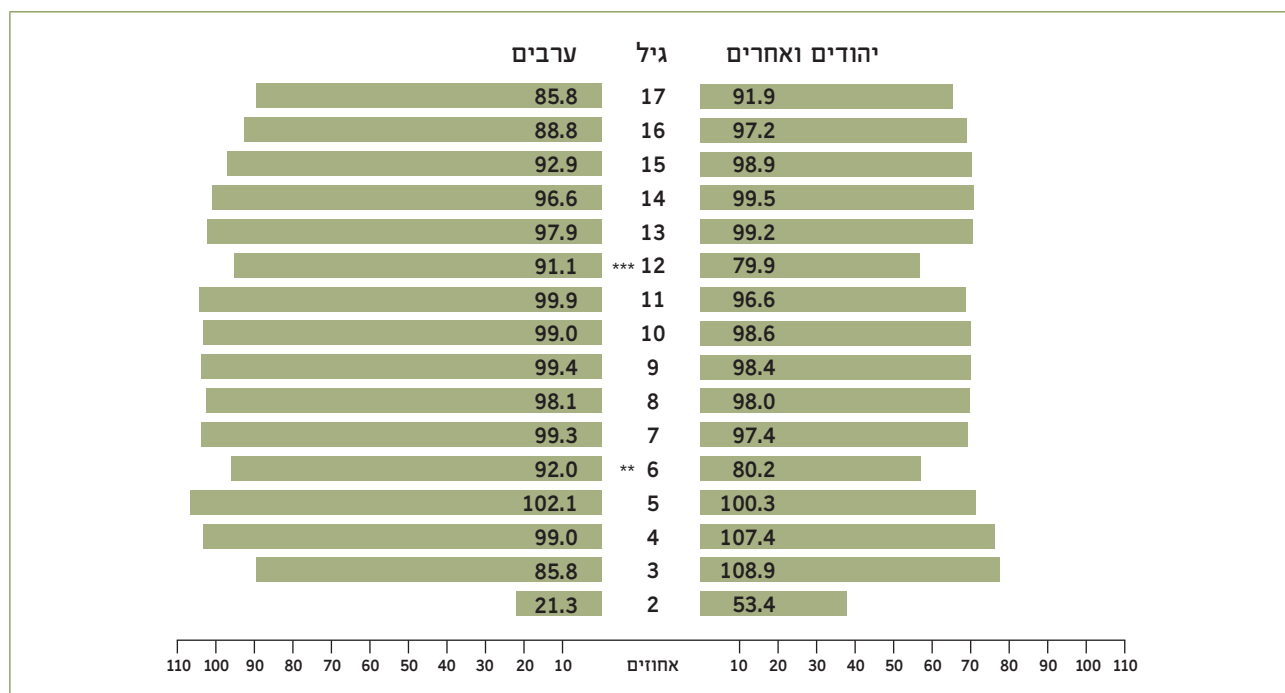
לוח 2.3: ילדים בגני ילדים לפי גיל ומחוז (מספרים ואחוזים), תשע"ב (2011/2012) - תשע"ד (2013/2014)

אחוז השינוי	סך הכל									מחוז
	תשע"ד*			תשע"ג			תשע"ב			
	גיל 4	גיל 3	סך הכל 3-4	גיל 4	גיל 3	סך הכל 3-4	גיל 4	גיל 3	סך הכל 3-4	
19.4	142,997	135,519	278,516	147,665	124,845	272,510	121,408	111,889	233,297	סך הכל
1.9	23,244	23,227	46,471	25,123	22,474	47,597	22,299	23,323	45,622	צפון
25.4	14,306	13,423	27,729	14,783	12,456	27,239	11,708	10,401	22,109	חיפה
67.5	26,565	24,470	51,035	27,418	21,745	49,163	16,903	13,572	30,475	תל אביב
28.1	29,713	27,621	57,334	29,739	25,447	55,186	22,455	22,302	44,757	ירושלים
2.7	27,746	26,375	54,121	28,487	23,764	52,251	28,895	23,822	52,717	מרכז
11.2	21,423	20,403	41,826	22,115	18,959	41,074	19,148	18,469	37,617	דרום

מקור: משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, תחום כלכלה וסטטיסטיקה, 2014.
*נתוני תשע"ד אינם מלאים.

בין השנים תשע"ב-תשע"ד גדל מספר הילדים בגיל 3-4 הלומדים בגני הילדים בפיקוח משרד החינוך ביותר מ-19%. הגידול הניכר ביותר נצפה במחוז תל-אביב (67.5%), ולאחריו במחוז ירושלים (28.1%). הגידול נוגע ליישום המלא של התיקון לחוק חינוך חובה חינוך, שקובע חינוך חנם לילדים בגילאי 3-4 החל משנת 2013.

תרשים 2א': שיעור הלומדים במערכת החינוך* לפי גיל ומגזר (אחוז מקבוצת הגיל באוכלוסייה), תשע"ג (2012/2013)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל 2014**, לוחות 8.5, 8.11 ו-8.22, 2014.
 *בשיעור הלומדים לא נכללו תושבי ירושלים הערבים מפאת חוסר נתונים לגבי מוסדות חינוך רבים במזרח העיר. 9,710 תלמידים הלומדים במערכת החינוך, שאין להם תעודת זהות ישראלית, לא נכללו בחישוב. שיעור הלומדים חושב לפי גיל הילד בקבוצת האוכלוסייה שלו.
 **בחינוך היהודי לא כלולה קבוצה גדולה של בני 6 הלומדים בגני ילדים, ולכן האחוז מוטה כלפי מטה.
 ***בשיעור הלומדים בגיל 12 לא כלולה קבוצה גדולה של בני גיל זה הלומדים בחינוך היסודי, ולכן האחוז מוטה כלפי מטה.
הערות: 1. יש לציין, כי בדומה לארצות אחרות, שיעור הלומדים במערכת החינוך בישראל מחושב מכלל הילדים. מספרם של כלל הילדים הוא אומדן בלבד, ומכאן הסטיות באחוזים כלפי מעלה או מטה. **2.** האחוזים עולים על 100.0 משום שכלולים בחישוב ילדים ללא אזרחות ישראלית הנמצאים ברישומי משרד החינוך, אך אינם מופיעים ברישומי משרד הפנים.

בולט הפער בין המגזר היהודי לבין המגזר הערבי בשיעור הלומדים במוסדות חינוך בגיל שנתיים.

לוח 2.4: מספר הילדים בגיל הגן בטיפול קציני ביקור סדיר (קב"סים)* וחלקם בכלל הילדים הלומדים בגני ילדים (מספרים ושיעורים לאלף), תשס"ה (2004/2005) - תשע"ד (2013/2014)

תשע"ד	תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ה	כיתה
75,210	86,254	85,367	85,530	87,228	58,299	סך הכל (א'-יב')
301	391	461	521	328	480	גן
0.5	0.7	0.9	1.1	0.6	1.1	שיעור ל-1,000 מכלל ילדי הגן

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לשירותי חינוך ורווחה, **המחלקה לביקור סדיר ולמניעת נשירה**, שנים שונות.
 *קצין ביקור סדיר (קב"ס) - הגורם המקצועי המועסק בידי משרד החינוך ובידי רשות החינוך המקומית. קצין זה פועל להבטחת ביקור סדיר של תלמידים בגני הילדים ובבתי הספר עד לסיום כיתה יב' ולמניעת נשירתם.

מאז שנת תשע"א מסתמנת ירידה במספר הילדים בגיל הגן אשר טופלו על ידי קציני ביקור סדיר.

לוח 2.5: הוצאות לחינוך של רשויות מקומיות לפי עשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית* (מספרים), תשע"ב (2011/12)

ממוצע הוצאות לתלמיד (בש"ח אלפים)	סך כל ההוצאות של הרשות (לחינוך בש"ח אלפים)	סך כל התלמידים ברשות	אשכול
3.1	137,057	44,648	1 (הנמוך ביותר)
6.4	1,154,518	180,617	2
5.5	1,025,128	186,624	3
6.8	1,975,543	290,626	4
12.0	3,891,793	324,873	5
12.4	2,230,236	179,195	6
12.2	1,461,406	119,655	7
13.1	2,583,023	197,559	8
12.1	208,081	17,226	9
13.8	37,540	2,719	10 (הגבוה ביותר)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קובץ הרשויות המקומיות 2012. עיבוד: המועצה הלאומית לשלום הילד.
 *רמה חברתית-כלכלית - הבסיס לקביעת הרמה הוא מפקד האוכלוסין והדירור 1995 (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) ונתוני הכנסות וקבלת גמלאות (המוסד לביטוח לאומי). באמצעות ניתוח נתונים רב-משתני הופק מדד המשקף את הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסיית הרשויות המקומיות. הרשויות המקומיות חולקו לעשר קבוצות הומוגניות על פי המדר החברתי-כלכלי.

ככל שרמתו החברתית-כלכלית של אשכול היישובים נמוכה יותר, כך ההוצאה הכספית של הרשות על חינוך קטנה יותר. הדבר נובע הן מכך שלרשויות עם אוכלוסיה חלשה יש פחות משאבים, והן מכך שברשויות החלשות יש הרבה יותר ילדים יחסית לאוכלוסיה.

פרק 3 ילדים בגיל הרך ובריאות

לוח 3.1: משקל לידה של תינוקות, לפי מגזר (אחוזים), 2000-2013

שנה				משקל (ק"ג)
2013	2010	2005	2000	
סך הכל*				
100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
7.9	8.2	8.2	8.5	עד 2.5 ק"ג
92.1	91.8	91.8	91.5	מעל 2.5 ק"ג
יהודים				
100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
7.8	8.1	8.3	8.8	עד 2.5 ק"ג
92.2	91.9	91.7	91.2	מעל 2.5 ק"ג
ערבים				
100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
8.3	8.5	8.0	7.8	עד 2.5 ק"ג
91.7	91.4	92.0	92.2	מעל 2.5 ק"ג

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום בריאות ותנועה טבעית, שנים שונות.
*כולל יהודים, ערבים ואחרים.

בשנים 2000-2013 הסתמנה מגמת ירידה באחוז הנולדים במשקל עד 2.5 ק"ג.

הערה: מגמת העלייה בתוחלת החיים והתקדמותם של טיפולי הפוריות מאפשרות לנשים ללדת ילדים בגיל מבוגר מבעבר. יש לציין, שבשראל מספר טיפולי הפוריות אינו מוגבל כבארצות אחרות, ולכן היא שיאנית העולם במספר הטיפולים הניתנים לנשים. לגורמים אלה השפעה ישירה על מספר התינוקות הנולדים בעודם פגים. ידוע לנו, כי 30% בקירוב מהילודים במשקל לידה נמוך נולדו לאחר טיפולים באי-פריון. לתינוקות אלה סיכויים גדולים יותר לסבול ממומים, מנכויות ומלקויות למידה.

לוח 3.2: אחוז הילדים המחוסנים* בהגיעם לגיל שנתיים לפי קבוצת אוכלוסייה ונפה,

2003-2011

דלקת קרום המוח Hib	דלקת כבד נגיפית				חצבת-חזרת-אדמת ***MMRV		פוליו**IPV בזריקה		חיסון משולש-אסכרה-פלצת-שעלת 4 מנות **DTaP		קבוצת אוכלוסייה	מחוז ונפה
	דלקת כבד A		דלקת כבד ****B		2011	2003	2011	2003	2011	2003		
	#2	#1	2011	2003								
2011	2011		2011	2003	2011	2003	2011	2003	2011	2003		
94	87	93	98	98	97	96	94	93	94	93	סך הכל	כל הארץ
93	84	91	97	97	96	95	93	91	93	91	יהודים	
98	94	98	99	100	99	98	98	97	98	97	לא יהודים	
93	93	93	94	-	96	-	93	-	93	-	סך הכל	צפת
90	91	90	92	93	95	96	90	94	90	93	יהודים	
99	99	99	99	100	99	99	99	99	99	99	לא יהודים	
97	93	96	97	-	98	-	97	-	97	-	סך הכל	כנרת
94	88	93	96	93	96	98	94	95	94	93	יהודים	
99	99	99	99	10	99	99	99	99	99	99	לא יהודים	
96	90	93	95	-	91	-	96	-	96	-	סך הכל	עפולה
93	85	90	94	99	87	97	94	95	94	95	יהודים	
99	99	99	98	99	99	97	99	95	99	95	לא יהודים	
99	99	99	99	100	99	100	99	100	99	100	לא יהודים	נצרת
98	98	99	99	-	99	-	98	-	98	-	סך הכל	עכו
96	96	96	99	69	97	98	96	97	96	97	יהודים	
99	99	99	99	98	99	100	99	100	99	100	לא יהודים	
95	93	91	99	-	95	-	95	-	95	-	סך הכל	חיפה
94	92	90	99	97	94	96	94	95	94	99	יהודים	
99	95	98	99	97	99	97	99	95	99	100	לא יהודים	
94	92	95	97	-	96	-	94	-	95	-	סך הכל	חדרה
89	86	90	93	97	92	100	89	96	90	95	יהודים	
98	96	99	99	100	99	100	98	99	98	99	לא יהודים	
98	91	94	97	-	98	-	96	-	98	-	סך הכל	השרון
98	88	93	96	96	97	98	96	95	97	96	יהודים	
99	99	99	99	92	99	98	98	98	99	97	לא יהודים	

לוח 3.2: אחוז הילדים המחוסנים* בהגיעם לגיל שנתיים לפי קבוצת אוכלוסייה ונפה (המשך) 2003-2011

דלקת קרום המוח Hib	דלקת כבד נגיפית				חצבת-חזרת-אדמת ***MMRV		פוליו**		חיסון משולש-אסכרה-פלצת-שעלת 4 מנות **DTaP		קבוצת אוכלוסייה	מחוז ונפה
	דלקת כבד A		דלקת כבד ****B		2011	2003	IPV בזריקה		2011	2003		
	#2	#1	2011	2003			2011	2003				
2011	2011		2011	2003	2011	2003	2011	2003	2011	2003		
98	95	97	98	-	98	-	98	-	98	-	סך הכל	פתח תקוה
98	94	97	98	100	98	100	98	94	98	94	יהודים	
99	99	99	99	98	99	100	99	97	99	97	לא יהודים	
98	90	96	97	-	99	-	98	-	97	-	סך הכל	רמלה
98	89	96	97	96	99	95	97	94	97	93	יהודים	
99	93	98	98	92	99	90	99	96	98	94	לא יהודים	
98	94	99	99	95	99	100	98	100	98	100	סך הכל	רחובות
91	70	86	96	95	95	90	91	84	91	83	סך הכל	תל אביב
92	70	88	97	98	96	90	92	81	92	80	מחוז	
89	70	82	93	97	91	91	89	84	89	82	עיר	
88	83	89	99	99	95	94	88	97	88	88	סך הכל	ירושלים
85	80	87	99	99	94	94	85	96	85	87	יהודים	
97	94	96	96	98	97	94	97	94	97	94	לא יהודים	
95	94	95	96	96	98	93	95	90	95	91	סך הכל	אשקלון
96	78	96	98	-	98	-	96	-	96	-	סך הכל	באר שבע
95	77	95	97	92	96	96	95	92	95	92	יהודים	
96	79	97	98	100	99	93	96	88	96	86	לא יהודים	

מקור: משרד הבריאות, המחלקה לאפידמיולוגיה, שנים שונות.

*אחוז הכיסוי כולל את אלה שחוסנו בעבר. מידת הכיסוי של החיסונים היא היחס (באחוזים) בין מספר מקבלי החיסון למספר הילדים, שעליהם נתקבלו הודעות בלשכות הבריאות והרשומים בטיפות חלב, בקופות חולים, בבתי-חולים החייבים מכוח חוק לרווח למשרד הבריאות, וכן כאלה הרשומים אצל רופאים פרטיים (אחדות מן המרפאות הפרטיות מדווחות למשרד הבריאות לפי רצונן). לפיכך, הנתונים אינם כוללים את כלל הילדים בני הגיל המסוים בנפה, אלא רק את רובם הגדול. כמו כן, אין זה מן הנמנע שחלק מהילדים שעליו אין מידע חוסן במרפאות פרטיות או אצל רופאים פרטיים שלא דיווחו, או לא חוסן בשל הזנחה או מבחירה. לפי לשכות הבריאות, כיסוי חיסון נמוך באוכלוסייה היהודית יש לזקוף למיעוט ביקורים של ההורים בטיפת חלב ולא קבלת חיסונים לאחר שנת החיים הראשונה של הילד.

שנת 2004 הייתה שנת מעבר מתכנית החיסונים שהיתה נהוגה בשנים 1990-2004 (3 מנות IPV ו-3 מנות OPV) לתכנית המסתפקת במתן תרכיב IPV בלבד. לפי לשכות הבריאות, כיסוי חיסון נמוך ב-OPV במספר לשכות, במיוחד בירושלים, נובע מסירוב ההורים לקבל OPV ומהעדפה לתרכיב IPV dTap - IPV - חיסון משולב כנגד דיפיתריה (אסכרה), טטנוס (צפדת), שעלת ופוליו. *MMRV - חיסון משולב כנגד חצבת, חזרת, אדמת ואבעבועות רוח.

אחוז הילדים המחוסנים בישראל הוא גבוה ונע בין 91% ל-100%.

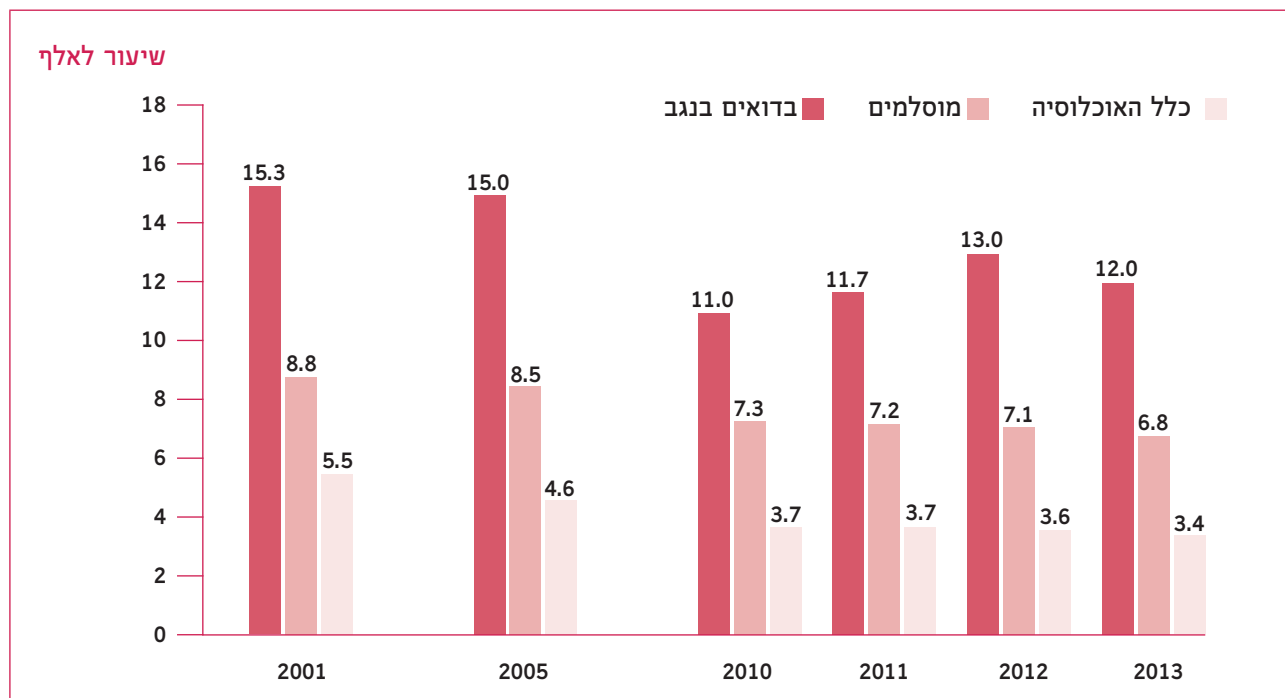
לוח 3.3: תמותת תינוקות לפי דת (שיעור לאלף לידות חי), 1970-2013

שנה	סך הכל	יהודים	מוסלמים	נוצרים	דרוזים
1974-1970	23.5	18.7	40.1	29.6	33.9
1979-1975	18.9	15.0	32.6	20.9	32.1
1984-1980	14.4	11.8	23.0	18.0	22.7
1989-1985	10.9	8.8	17.4	12.1	16.0
1994-1990	8.8	6.8	13.8	9.5	13.6
1999-1995	6.3	5.0	9.7	5.2	8.4
2000-2004	5.1	3.8	8.9	2.8	5.9
2005-2009	4.0	2.9	7.5	2.3	5.2
2010	3.7	2.7	7.4	(2.8)	(3.2)
2011	3.5	2.6	6.8	(2.3)	(3.6)
2012	3.6	2.7	7.0	..	(3.8)
2013	3.1	2.3	6.5	..	(4.3)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 3.1, שנים שונות.
 .. נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.
 () מבוסס על 5-19 מקרי פטירה של תינוקות.

מאז שנות ה-70 ועד ל-2013 נצפתה מגמת ירידה בשיעורי תמותת התינוקות בכל הדתות. עם זאת, שיעור תמותת התינוקות עדיין גבוה באוכלוסייה המוסלמית יותר מאשר בשאר האוכלוסיות.

תרשים 3א': תמותת תינוקות מוסלמים ותינוקות בדוויים בנגב (שיעור לאלף לידות חי), 2001-2013

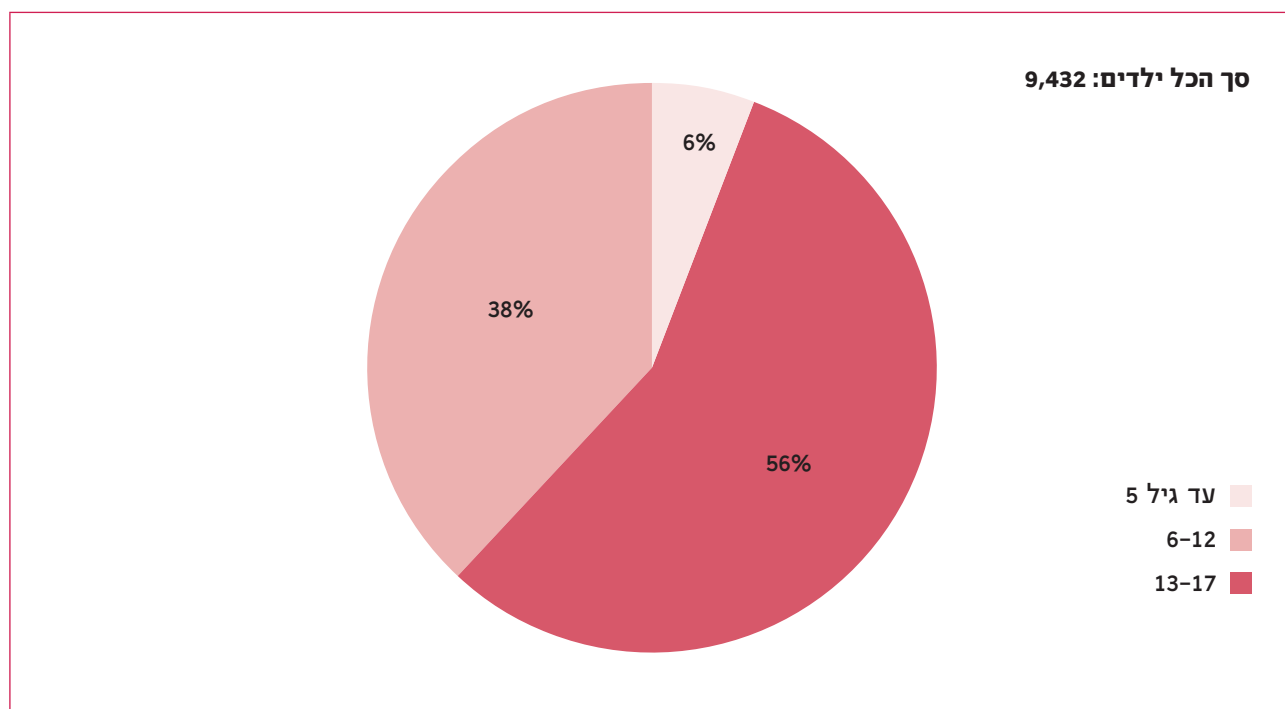
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 3.12, שנים שונות.

לוח 3.4: ילדים מבוטחים בקופות חולים שטופלו* במרפאות ממשלתיות לבריאות הנפש, לפי קבוצת גיל (מספרים ואחוזים), 2013

ילדים בגיל 0-5		סך הכל 0-17		קופת חולים
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	593	100.0	9,432	סך הכל
41.0	243	48.1	4,539	כללית
7.4	44	9.0	847	לאומית
24.1	143	28.2	2,661	מכבי
27.0	160	13.7	1,292	מאוחדת
0.5	3	1.0	93	אחר/לא ידוע

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, שנים שונות. *כולל מטופלים שהטיפול בהם החל ב-2013, וכאלה שהטיפול בהם החל בשנים קודמות ונמשך גם ב-2013.

תרשים 3ב': ילדים ובני נוער המטופלים במרפאות ממשלתיות לבריאות הנפש, (לפי גיל אחוזים), דצמבר 2013

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, 2014.

רק כ-6% מכלל הילדים שטופלו בשנת 2013 במרפאות ממשלתיות לבריאות הנפש היו ילדים מתחת לגיל 5.

פרק 4 ילדים בגיל הרך עם מוגבלויות

מבוא

13% בקירוב מהילדים בישראל הם ילדים עם מוגבלויות, בהם 8.5% שלהם מוגבלות חמורה, מחלה כרונית או נכות הפוגעות בתפקודם היומיומי. לשאר - מחלה כרונית או ליקוי שאינם משפיעים על תפקודם. חוק חינוך מיוחד שנחקק בשנת 1988, אשר נועד להבטיח את זכויות התלמיד עם המוגבלות במערכת החינוך קובע כי כל ילד בגיל 21-3 שהוא בעל מוגבלות גופנית, שכלית נפשית או התנהגותית זכאי לקבל חינוך מיוחד, וזאת בחינם, באזור מגוריו, או קרוב ככל האפשר לביתו. במערכת החינוך יש שתי אפשרויות לשילוב של ילד בגיל גן בחינוך המיוחד: השתלבות בגן לחינוך מיוחד או השתלבות של ילד עם צרכים מיוחדים בגן רגיל במסגרת סל שילוב. תיקון מספר 7 לחוק חינוך מיוחד שאושר בכנסת ב-2002, קובע מה הן זכויותיהם של תלמידים המשולבים בחינוך הרגיל. כפועל יוצא מיישום החוק בידי משרד החינוך, גדל מספר התלמידים המשולבים בחינוך הרגיל. עם זאת, עדיין רבים מהילדים שיכולים היו להשתלב בחינוך הרגיל נשארו במסגרת החינוך המיוחד.

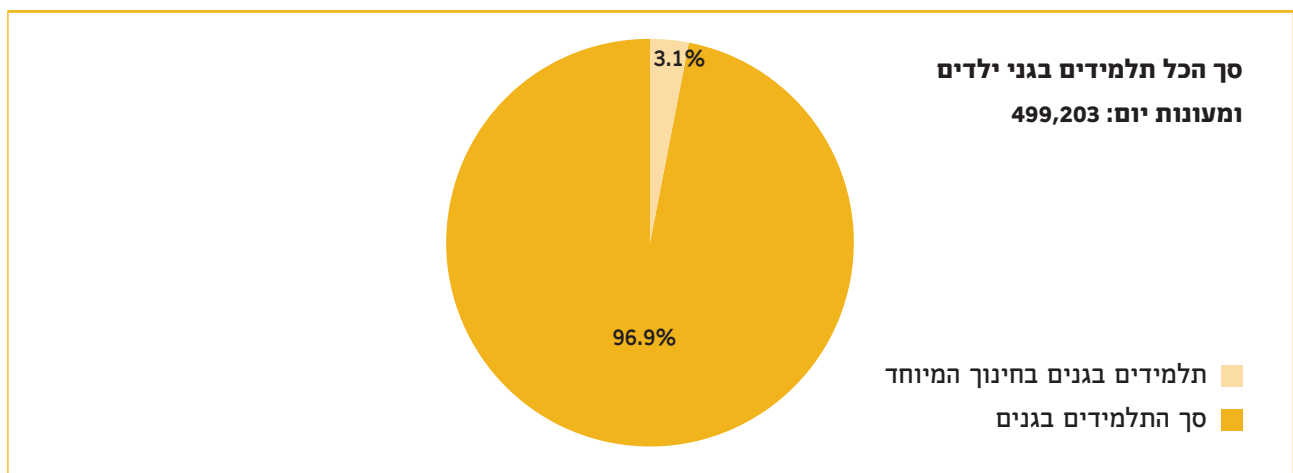
לוח 4.1: מספר התלמידים במסגרות החינוך המיוחד* תשע"ד (2013/2014)

שלב חינוך				סך הכל	
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	יסודי	גני ילדים		
10,027	11,948	40,108	15,533	77,616	מספרים
12.9	15.4	51.7	20.0	100.0	אחוזים

מקור: משרד החינוך, האגף לחינוך מיוחד, עיבוד מיוחד, 2014.
*חינוך מיוחד-בתי ספר מיוחדים וכיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים.

כחמישית מכלל הילדים בחינוך המיוחד במערכת החינוך הם ילדי גן.

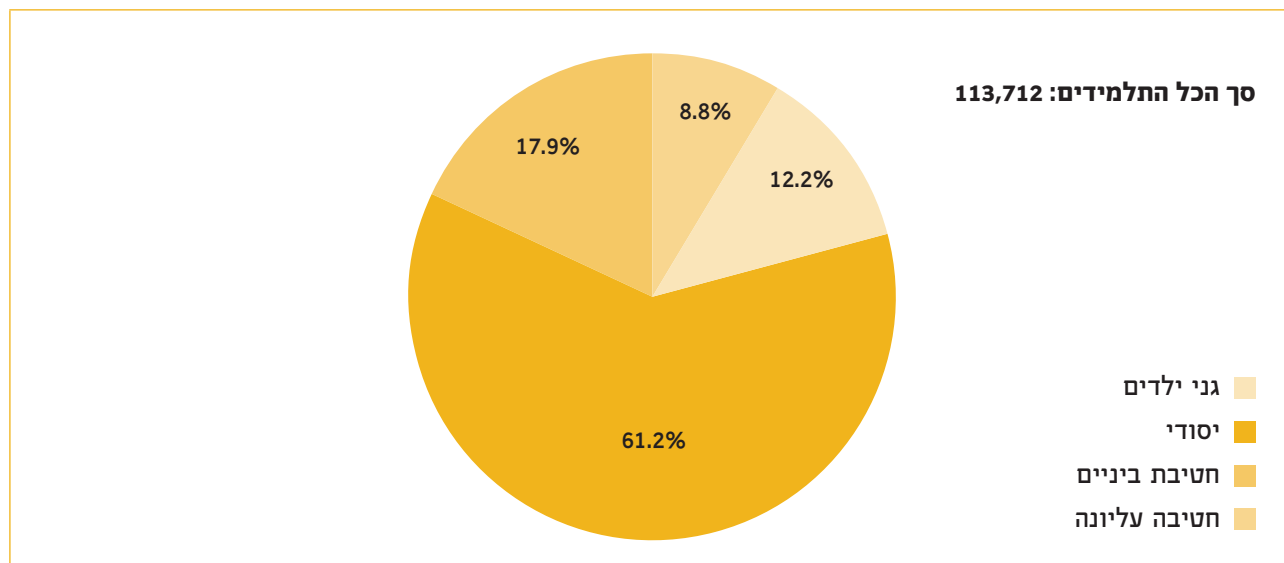
תרשים 4א': מספר התלמידים בגני הילדים בחינוך המיוחד* מתוך סך הילדים בגני הילדים, תשע"ד (2013/2014)

מקור: משרד החינוך, האגף לחינוך מיוחד, עיבוד מיוחד, 2014.
*כיתות מיוחדות בחינוך הרגיל וגנים ובתי ספר מיוחדים.

כ-3% מכלל הילדים שלמדו בגני ילדים בשנת הלימודים תשע"ד למדו בגני ילדים של החינוך המיוחד.

תרשים 4ב': תלמידים הזכאים לסל שילוב לפי שלב חינוך (אחוזים), תשע"ד (2013/14)

מקור: משרד החינוך, האגף לחינוך מיוחד, עיבוד מיוחד, 2014.
 הערה: ילדים בגיל טרום חובה המשולבים שילוב אישי במסגרות גנים רגילים, מקבלים תמיכות שילוב שלא בהליך של ועדות שילוב.
 12.2% מהילדים הזכאים לסל שילוב הם ילדי גן.

לוח 4.2: ילדים בגיל הגן הלומדים במסגרות החינוך המיוחד* לפי סוג לקות (מספרים ואחוזים), תשע"ד (2013/14)

גנים מיוחדים		סוג לקות
אחוזים	מספרים	
100.0	15,533	סך הכל
39.1	6,082	עיכוב התפתחותי
32.3	5,015	עיכוב שפתי
11.7	1,824	אוטיסטים
4.8	748	פיגור בינוני/ בינוני מורכב
3.5	540	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה (רב בעייתי)
2.4	381	חרשים/ כבדי שמיעה (רב בעייתי)
2.3	360	הפרעות התנהגותיות/ רגשיות קשות
1.7	259	פיגור קשה/ עמוק/ סיעודי
1.2	184	ליקוי למידה (רב בעייתי)
0.5	79	פיגור קל (רב בעייתי)
0.4	61	עיוורון/ לקות ראייה

מקור: משרד החינוך, מינהל תקשוב ומערכות מידע, עיבוד מיוחד, 2014.
 *כיתות מיוחדות בחינוך הרגיל וגנים ובתי ספר מיוחדים.

הלקות השכיחה ביותר של ילדי החינוך המיוחד בגיל הגן היא עיכוב התפתחותי (39.1%). הלקות השנייה השכיחה ביותר היא עיכוב שפתי (32.3%).

לוח 4.3: סוג ללקות של ילדים בגני ילדים הזכאים לסל שילוב (מספרים ואחוזים), 2013/2014

מתוכם:		סך כל הילדים הזכאים בגיל גן		
גן חובה	גן טרום חובה	אחוזים	מספרים	
11,347	2,468	-	13,815	סך הכל מספרים
82.1	17.9	100.0	-	סך הכל אחוזים
780	37	5.9	817	לקות למידה/AD(H)D
5,868	1,389	52.6	7,257	עיכוב התפתחותי
3,152	698	27.9	3,850	עיכוב שפתי
626	50	4.9	676	הפרעות התנהגותיות/רגשיות/AD(H)D
150	55	1.5	205	חרשות/ כבדות שמיעה
301	64	2.6	365	אוטיזם/PDD
30	15	0.3	45	משכל גבולי
104	46	1.1	150	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה
49	8	0.4	57	הפרעות נפשיות
74	40	0.8	114	עיוורון/ לקות ראייה
11	0	0.1	11	AD(H)D
96	44	1.0	140	מחלה/ תסמונת נדירה
37	3	0.3	40	מוגבלות שכלית התפתחותית
69	13	0.6	82	אחר

מקור: משרד החינוך, אגף לחינוך מיוחד, עיבוד מיוחד, 2014.

סוג הלקות השכיח ביותר של ילדים בגיל הגן הזכאים לסל שילוב הינו עיכוב התפתחותי, הלקות השכיחה לאחר מכן היא עיכוב שפתי (27.9%).

לוח 4.4: ילדים המקבלים קצבת ילד נכה לפי גיל, מין וקבוצת זכאות* (מספרים ואחוזים), 2013

מתוכם:		0-5		סך הכל (0-18)		מין	קבוצת זכאות*
3-5	עד 3	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים		
6,702	2,995	-	9,697	-	37,965	מספרים	סך הכל
100.0	100.0	100.0	-	100.0	-	אחוזים	
66.3	58.9	64.0	6,207	65.0	24,681	בנים	
33.8	41.1	31.1	3,496	35.0	13,284	בנות	
8.7	0.0	12.1	583	12.1	4,597	בנים	ילדים התלויים בעזרת הזולת
6.7	0.0	8.7	449	8.7	3,295	בנות	ילדים הזקוקים לנוכחות או להשגחה קבועה
9.5	10.9	10.8	963	10.8	4,095	בנים	
6.2	7.4	6.0	637	6.0	2,265	בנות	ילדים עם ליקוי מיוחד
40.0	31.0	33.5	3,609	33.5	12,731	בנים	
14.5	21.2	13.5	1,607	13.5	5,110	בנות	ילדים הזקוקים לטיפול רפואי מיוחד
8.1	16.9	8.6	1,049	8.6	3,258	בנים	
6.4	12.4	6.9	800	6.9	2,614	בנות	

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, דו"ח שנתי 2013, פרק 3: פעילות ומגמות בתחום הגמלאות - ביטוח נכות כללית, לוח 10. הערה: רק כ-14% מן הילדים עם מוגבלות חמורה עומדים בקריטריונים של המוסד לביטוח לאומי לקבלת קצבת ילד נכה. הסיוע לילד נכה ניתן לפי הנכות "העיקרית". לפיכך, ילדים עם מספר נכויות, זוכים לתמיכה בגין נכות אחת בלבד. ילדים נוספים בעלי מוגבלות חמורה (מחלה כרונית או ליקויים המשפיעים על תפקודם היומיומי במידה רבה, או המצריכים מעקב קבוע) אינם זוכים לקבל קצבה כלל. זאת ועוד, ילדים רבים הסובלים מנכות הנחשבת "קלה" יותר, כגון ליקוי למידה, אינם מקבלים סיוע הולם מהמדינה. ילדים אלה מטופלים בעיקר בידי גורמים פרטיים. כתוצאה מכך לעיתים קרובות רק ילדים שיד הוריהם משגת זוכים לטיפול הנחוץ להם. מספר ארגונים וולונטריים מנסים לתת מענה לילדים הנזקקים בין כסאות הביורוקרטיה.

כ-25% מכלל הילדים המקבלים קצבת ילד נכה הם ילדים בגיל 0-5.

בכל קבוצות הגיל אחוז הבנים המקבלים קצבת ילד נכה גדול מאחוז הבנות.

לוח 4.5: עילת הזכאות לקבלת קצבת ילד נכה, לפי קבוצת גיל (אחוזים), דצמבר 2013

גיל		סך הכל		
5-9	0-4	אחוזים	מספרים	
11,819	7,098	100.0	18,917	סך הכל
33.9	26.0	30.9	5,848	ספקטרום האוטיזם
18.5	16.8	17.9	3,377	נוכחות מתמדת (זקוק להשגחה)
13.9	6.7	11.2	2,126	תלות לחלוטין בזולת
9.8	9.9	9.9	1,866	ליקוי שמיעה
2.3	0.4	1.6	300	תלות רבה בזולת
4.2	1.4	3.1	593	סכרת
2.6	2.9	2.7	512	ליקוי ראייה
1.6	3.3	2.3	430	שלושה טיפולים
1.7	4.4	2.7	520	תסמונת דאון
1.7	5.1	3.0	564	הזנה תוך גופית
1.7	2.6	2.1	395	מחלה ממארת
1.4	1.6	1.5	281	בדיקות תכופות מחוץ לבית
1.8	3.0	2.3	427	ליקוי בגפיים
*	7.4	2.8	527	עיצוב התפתחותי
0.9	1.3	1.1	205	ליקוי בדרכי השתן
1.5	3.3	2.2	416	סיוע בתקשורת
1.0	1.1	1.0	193	תסמונת נדירה
0.5	1.9	1.1	202	טיפול נשימתי
0.4	0.5	0.5	89	ליקוי בעצמות
0.2	0.3	30.9	45	דחף בלתי נשלט לאכילה

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, 2014.
*פחות מ-10.

עילת הזכאות הגבוהה ביותר לקבלת קצבת ילד נכה הינה הספקטרום האוטיסטי (30%).

לוח 4.6: מעונות יום לילדים ולפעוטות עד גיל 3 עם צרכים מיוחדים, 2013

ילדים עם מוגבלות פיזית	ילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית	
710	140	שילוב במעונות יום רגילים
1,900	120	מעונות יום שיקומיים

מקור: סקירת השירותים החברתיים, 2013, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

פרק 5 ילדים בגיל הרך ותאונות

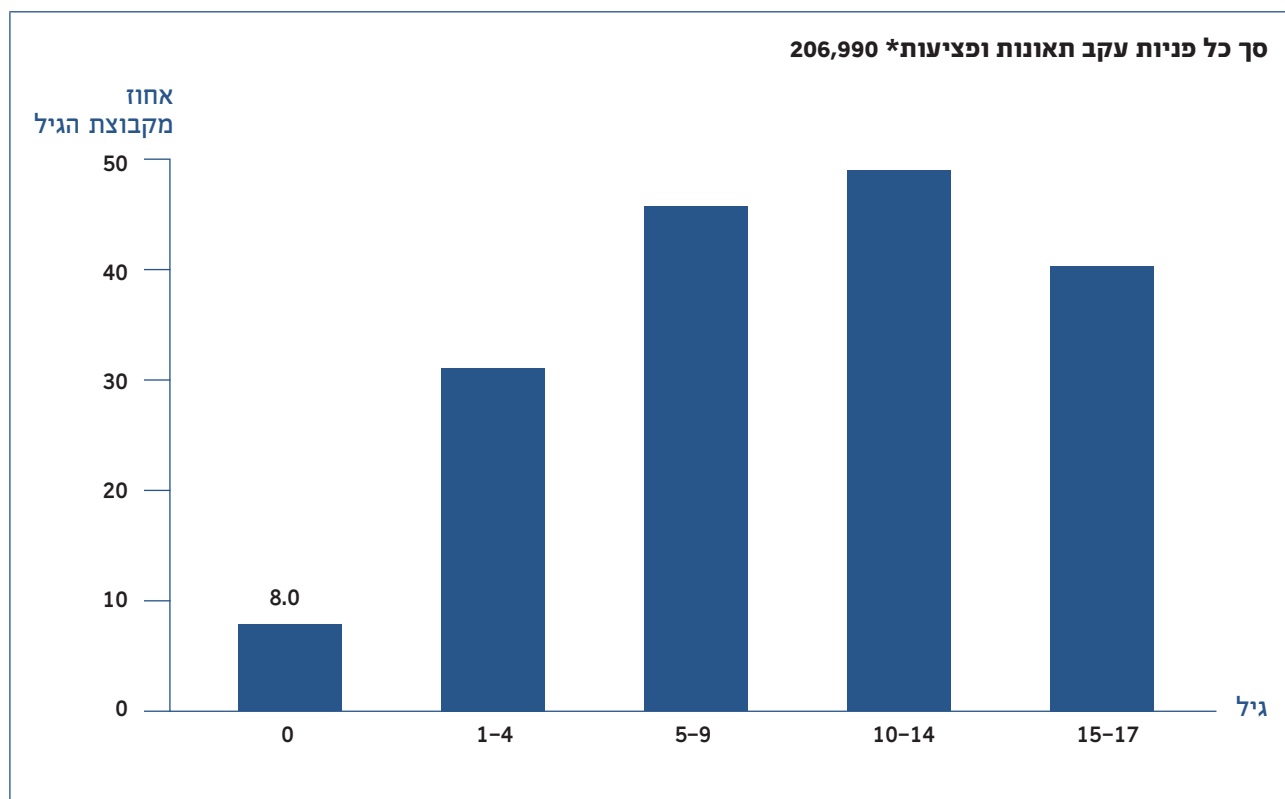
לוח 5.1: ילדים הפונים לחדר מיון, לפי קבוצת גיל וסיבת פנייה שנרשמה בעת הפנייה (מספרים ואחוזים) 2013

2013				סיבת הפנייה	
מתוכם: גילאי 0-9			סך הכל (0-17)		
5-9	1-4	0		מספרים	מחלה
113,353	186,885	96,473	585,410	אחוזים	
19.4	31.9	16.5	100.0	מספרים	
60,649	127,760	88,707	377,629	אחוזים	
16.1	33.8	23.5	100.0	מספרים	
-	-	-	791	אחוזים	
52,704	59,125	7,766	206,990	מספרים	לידה
25.5	28.6	3.6	100.0	אחוזים	סיבות חיצוניות**
4,235	3,171	833	17,046		תאונת דרכים
-	-	-	836		תאונת עבודה
27	12	3	122		פעולת איבה
216	93	16	2,848		פגיעה מכוונת - סך הכל
42	31	8	221		אלימות במשפחה***
33	28	-	212		תקיפה מינית
97	26	8	1,507		תקיפה/קטטה
31	-	-	806		נסיון התאבדות
13	8	-	102		אחר
31,747	41,298	5,400	122,847		פגיעה לא מכוונת - סך הכל
81	548	60	872		הרעלה
269	931	175	1,743		כווייה
26,285	33,308	4,404	101,143		נפילה, חבלה, חתך
1,456	2,086	213	5,776		חדירת גוף זר
6	11	4	36		מכת חום/חשמל
4	40	3	77		טביעה
12	15	4	52		שריפה
7	15	5	55		שאיפה
3,628	4,343	532	13,093		אחר
15,902	13,703	1,139	60,459		פגיעה אחרת - סך הכל
1,494	1,482	108	5,279		פגיעת בעלי חיים
96	-	-	1,087		תאונת ספורט
4,294	399	-	15,411		תאונה בבית ספר
349	1,177	21	1,547		תאונת בגן ילדים
11	13	1	56		גוף זר בעין
9,658	10,631	1,009	37,078		תאונה אחרת
576	849	375	2,831		לא ידוע

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.
 *סך הכל כולל מחלות, סיבות חיצוניות, סיבה לא ידועה ולידות.
 **סיבות חיצוניות כוללות תאונות ופציעות מכל סוג שהוא.
 ***זו סיבת הפנייה שנרשמה בחדר המיון. מקרים נוספים עשויים להתגלות אגב פנייה בעניין אחר.
 - חוסר מקרים.

כמעט מחצית (48.4%) מכלל הילדים (0-17) שפנו לחדר מיון ב 2013 היו בגילאי 0-4. הפנייה השכיחה ביותר לחדר המיון בגילאים אלו הייתה מחמת מחלה, במקום השני היו מחמת תאונות.

תרשים 5א': פניות ילדים לחדרי מיון עקב תאונות ופציעות (סיבות חיצוניות) לפי גיל (אחוז בקבוצת הגיל מכלל הפניות למיון), 2013

מקור: נתוני משרד הבריאות, אגף המידע, 2014.
*כולל לא ידוע.

שליש מהילדים שהופנו לחדרי מיון בעקבות תאונות ופציעות היו ילדים מתחת לגיל 4.

לוח 5.2: גיל הילדים (0-17) הפונים לחדרי מיון עקב תאונות ופציעות (סיבות חיצוניות), (מספרים ואחוזים), 2009-2013 (נתון תלת-שנתי)

מספרים						שנים
5-17		0-4		סך הכל (0-17)		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
44.8	791,176	32.0	563,687	100.0	1,764,447	סך הכל
68.4	389,372	31.5	179,429	100.0	568,801	2009-2011
68.0	401,704	32.0	189,339	100.0	591,043	2010-2012
67.8	409,684	32.2	194,919	100.0	604,603	2011-2013

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, תחום מידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.
הערה: הנתונים אינם כוללים את בית החולים מעייני הישועה בבני ברק ואת בני החולים במזרח ירושלים, ולכן אינם מלאים.

משנת 2009 עד שנת 2013 ניכרת עליה במספר הילדים הפונים לחדרי מיון עקב סיבות חיצוניות.

לוח 5.3: גיל הפגיעה של ילדים שהושארו לבד ברכב (מספרים ואחוזים), 2008-2013

סך הכל 2008-2013		גיל
אחוזים	מספרים	
100.0	236	סך הכל
31.4	74	עד שנה
45.3	107	1-3
9.7	23	4-5
13.6	32	6-14

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, מיזם NAPIS - מאגר היפגעויות מהתקשורת, אוגוסט 2013.

כמעט מחצית מהילדים בגילאי 0-14 שהושארו ברכב היו בגילאי 1-3.

לוח 5.4: מקרי מוות של ילדים עקב פגיעה לא מכוונת לפי מגזר (מספרים, אחוזים ושיעור למאה אלף בקבוצה המתאימה), 2008-2013

שיעור ל-100,000		מספרים			שנה
ערבים	יהודים	ערבים	יהודים	סך הכל*	
9.2	2.8	62	50	112	2008
7.4	3.0	50	54	104	2009
11.7	4.3	80	78	153	2010
8.0	2.7	55	51	106	2011
7.8	3.3	54	63	117	2012
9.2	2.3	65	44	109	2013

מקור: בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (NAPIS), דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונות בשנת 2013, ינואר 2014, לוח 3, פרסום מס' 1088.
*כולל מקרים בלא ציון מגזר.

שיעור מקרי המוות כתוצאה מפגיעה בלתי מכוונת היה בכל השנים גדול במגזר הערבי יותר מאשר במגזר היהודי (פי שניים ויותר).

פרק 6

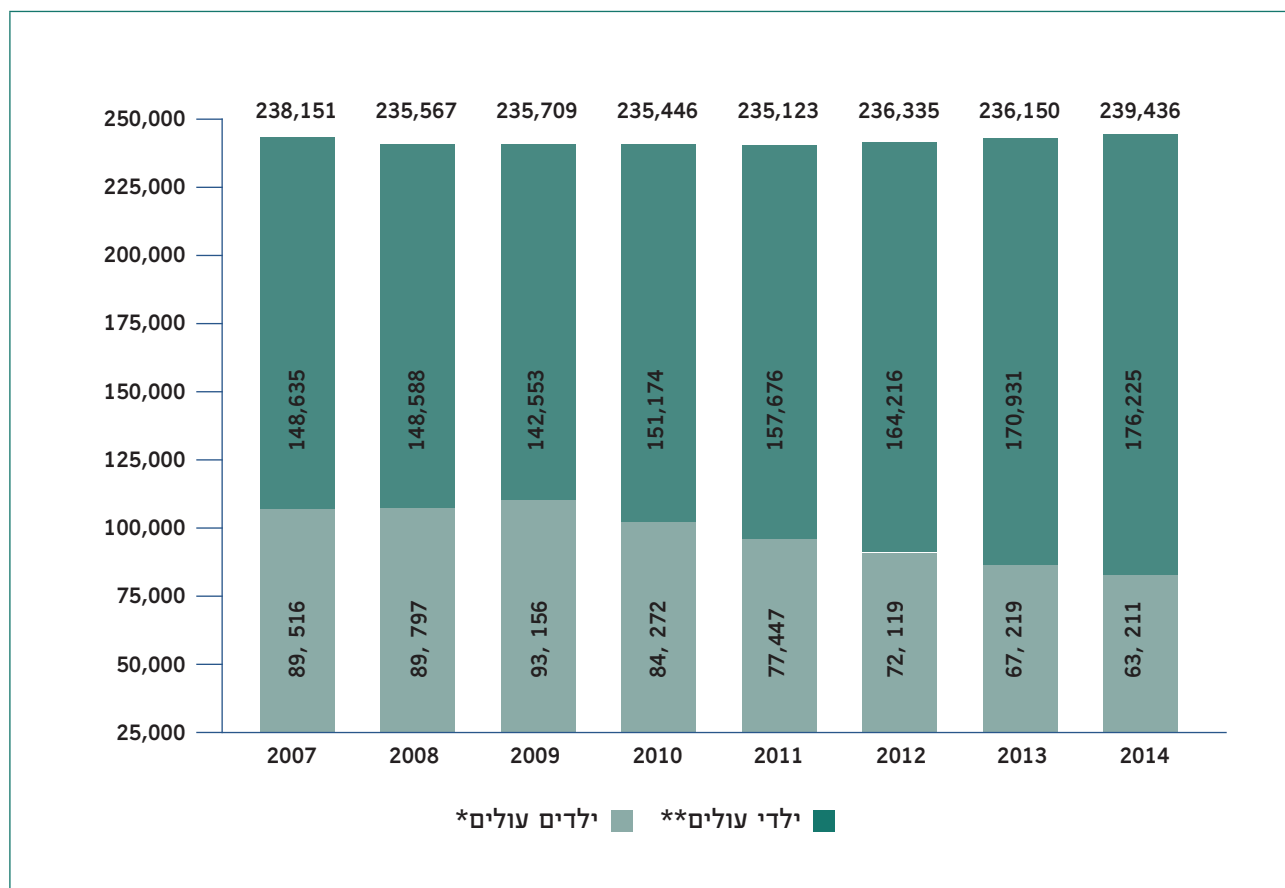
קבוצות מיוחדות: ילדים עולים וילדי מהגרי עבודה ופליטים בגיל הרך

מבוא

חלקם של ילדים מהגרים באוכלוסיית הילדים בישראל הוא מן הגבוהים במדינות המערב. נהוג להתייחס לשתי קבוצות של ילדים עולים: **הקבוצה הראשונה** היא זו של הילדים העולים, אשר הם עצמם עלו ארצה מאז 1996 - עם הורים או בלעדיהם. **הקבוצה השנייה** היא קבוצת ילדי העולים, הכוונה לילדים שנולדו בחו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990 - ילדים דור שני לעלייה. מאחר שלמשבר ההגירה של משפחתם יש השלכות על היבטים רבים של חייהם, ילדים אלה הם עולים לכל דבר.

תרשים 6 א': ילדים עולים* וילדי עולים** בגיל 0-17 (מספרים), ינואר 2007 - ינואר 2013

מקור: משרד העלייה והקליטה, **אגף בכיר למערכות מידע**, המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות. *ילדים עולים - ילדי חו"ל.

**ילדי עולים - ילדי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מאז 1990.

בינואר 2014 חיו בישראל כ-240,000 ילדי עולים, רובם ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה לאחר 1990. ילדים עולים מהווים כ-9.0% מכלל הילדים בישראל.

לוח 6.1: גילם של ילדי עולים* בגיל הרך (0-6) (מספרים ואחוזים), 2013

אחוזים	מספרים	גיל
100.0	239,436	סך הכל (0-17)**
37.1	88,886	סך הכל גיל הרך (0-6)
		מתוכם:
4.7	11,443	0
5.4	13,131	1
5.3	12,824	2
5.4	13,090	3
5.3	12,820	4
5.3	12,831	5
5.3	12,747	6

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, 2013.
 *ילידי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990.
 **כולל ילדים שגילם אינו ידוע, לכן המספרים אינם מסתכמים לסך הכל.

כשליש מילדי העולים הם ילדים עולים בגיל הרך.

לוח 6.2: ילדים עולים (ילידי חו"ל) בגילאי 0-9, לפי ארץ מוצא וגילם היום (מספרים ואחוזים), 2013

מתוכם: ילדים בגיל 0-9				סך הכל ילדים עולים בגיל 0-17		ארץ מוצא
5-9	0-4	אחוזים	סך הכל	אחוזים	מספרים	
13,581	4,862	100.0	18,443	100.0	63,211	סך הכל
3,469	1,238	25.3	4,763	35.5	22,408	ברית המועצות
2,683	630	17.6	3,313	20.4	12,890	אתיופיה
3,022	1,053	21.7	4,075	15.1	9,546	ארה"ב וקנדה
1,613	603	11.8	2,216	10.2	6,435	צרפת
644	253	4.8	897	5.5	3,459	אמריקה הלטינית*
487	198	3.6	685	2.6	1,614	בריטניה
1,959	887	15.1	2,846	10.8	6,839	אחר

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2013.
 *מדינות אמריקה הדרומית, אמריקה המרכזית, צפון אמריקה והאיים הקריביים, אשר שפתן העיקרית ספרדית או פורטוגזית.

כ-30.0% מהילדים העולים שחיו בישראל בשנת 2013 היו בגילאי 0-9.

לוח 6.3: ילדים עולים בגיל הרך (0-6) שעלו ארצה בשנת 2013 (מספרים ואחוזים), 2013

אחוזים	מספרים	גיל
100.0	4,655	סך הכל (0-17)
50.7	2,360	סך הכל גיל הרך (0-6)
		מתוכם:
5.8	269	0
8.6	400	1
7.6	353	2
7.3	342	3
7.4	346	4
6.8	316	5
7.1	334	6

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2014.

בדצמבר 2013 עלו לישראל 4,655, מתוכם 50.7% היו ילדים עד גיל 6.

ילדי מהגרי עבודה וילדי מבקשי מקלט (מסתננים) ופליטים

שתי קבוצות נוספות של ילדים שלא נולדו בישראל או שנולדו בישראל להורים מהגרים הם ילדי מהגרי עבודה וילדי מבקשי מקלט כפי שיתואר להלן:

ילדי מהגרי עבודה - הם ילדים שנולדו בארץ להורים מהגרי עבודה. החוק אוסר על מהגר עבודה לשהות בארץ ביחד עם ילדו, ולכן מיד לאחר הלידה על העובדת לעזוב את הארץ עם התינוק שלה. עם זאת, בפועל ילדים רבים של מהגרי עבודה נשארו בארץ באופן לא חוקי. טרם נערך בישראל מפקד של אוכלוסייה זו, ורוב האמור על אודותיה נסמך על הערכות בלבד. ההערכות נעות בין כמה מאות לכמה אלפים. על פי הנתונים שיש ברשותנו, מגמת הגידול במספרם של ילדים אלה נמשכת. חלק מהילדים קיבלו מעמד של תושבי קבע על ידי ממשלת ישראל (החלטה משנת 2006 ומשנת 2010).

ילדי מבקשי מקלט (מסתננים) ופליטים - קבוצה נוספת של ילדים הם ילדים שהגיעו ארצה בליווי הוריהם דרך גבול מצרים כמבקשי מקלט, או ילדים שנולדו בארץ להורים מבקשי מקלט. הנתונים אודות קבוצה זו חלקיים בשל הקושי להשיגם. רשות ההגירה עוסקת ברישום מבקשי המקלט עם הגיעם לישראל ובקבלת החלטה בעניין מעמדם. בניגוד לילדי מהגרים, ילדים אלו שוהים בארץ זמנית באופן חוקי. למרות זאת, אין רישום מלא שלהם ומספרם אינו ידוע. ילדים אלה נכנסים לישראל באופן לא חוקי מגבול ישראל-מצרים, רובם ביחד עם הוריהם ומיעוטם כבודדים. הם נתפסים בידי שירותי הביטחון המוצבים בגבול ומושמים במתקני כליאה בפיקוחו של שירות בתי הסוהר. ילדים בלא הורים משתחררים ממתקני הכליאה רק לאחר שנמצאת להם חלופה בקהילה. רבים ממבקשי המקלט שוהים בעיר תל אביב. היתר שוהים ביישובים שונים, בעיקר במחוז הדרום.

תרשים 6ב': גיל ילדי מהגרי עבודה וילדי מסתננים* המקבלים שירותים מקופת חולים מאוחדת (מספרים ואחוזים), 2010-2013

מקור: קופת חולים מאוחדת, מחלקת פרסום ושיווק, 2014.
 *גילאי 0-3 ו-4-6 רובם ילדי הארץ, היתר מסודן, אתיופיה ופיליפינים. רוב גילאי 7-12 ילדי הארץ, היתר הגיעו מסודן, אתיופיה והפיליפינים והשאר ממזרח אירופה ודרום אמריקה. גילאי 12-18 רובם ילדי הארץ, היתר פליטים מסודן, והשאר מדרום אמריקה ואפריקה.

בשנים 2010-2013 הלך וגדל מספר ילדי מהגרי העבודה וילדי מסתננים בגיל 0-3 שקיבלו שירותים מקופת חולים מאוחדת.

לוח 6.4: ילדי מהגרי עבודה הלומדים במערכת החינוך בתל אביב-יפו, בירושלים ובחיפה, לפי שלב חינוך (מספרים ואחוזים), 2012/2013

שלב חינוך גן		סך הכל (גן- יב')	מחוז
אחוז מכלל ילדי מהגרי עבודה	מספרים		
15.0	77	512	סך הכל
10.3	53	410	תל אביב-יפו*
3.7	19	74	ירושלים
0.9	5	28	חיפה

מקור: עיריית תל אביב-יפו, מינהל החינוך, התרבות והספורט, שנים שונות. משרד החינוך, מחוז חיפה ומחוז תל אביב-יפו, 2014.
 *כולל 76 תלמידים בעלי תעודת זהות שאינם בהכרח ילדי מהגרי עבודה.

כ-15% מכלל ילדי מהגרי עבודה לומדים בגני הילדים, רובם בעיר תל אביב-יפו.

לוח 6.5: תינוקות ופעוטות (0-5) של מסתננים ומבקשי מקלט שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) לפי מחוז וגיל (מספרים), 2010-2013

מחוז	סך הכל	גיל	
		עד שנה	1-5
סך הכל 2010	857	354	503
סך הכל 2012	3,839	1,100	2,739
סך הכל 2013	4,364	1,150	3,214
צפון	0	0	0
חיפה	88	52	36
ירושלים	0	0	0
תל אביב	3,568	869	2,699
מרכז	102	54	48
באר שבע	321	83	238
אשקלון	285	92	193

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הציבור, שנים שונות.

במהלך שנת 2013 טופלו בתחנות לבריאות המשפחה 4,364 תינוקות ופעוטות של מסתננים ומבקשי מקלט. שלושה רבעים מהילדים שטופלו היו בני שנה ויותר. מאז 2010 מספרם של הילדים המטופלים בתחנות אלה גדל פי 5. עיקר הגידול מיוחס, לפי הרשויות, לגידול אוכלוסיית המסתננים וכן, להתארכות משך שהייה בישראל שלונתה בגידול הילודה.

לוח 6.6: ילדים מסתננים/מבקשי מקלט בגיל הגן שלמדו במערכת החינוך לפי מקום הלימוד (מספרים ואחוזים), תשע"ד (2013/2014)

מחוז	סך הכל (גן - יב')	שלב חינוך גן	
		מספרים	אחוז מכלל ילדי מסתננים/מבקשי מקלט
סך הכל	723	105	14.5
תל אביב-יפו	453	20	2.7
ירושלים*	71	45	6.2
חיפה**	18	-	-
אילת	59	24	3.3
ערד**	35	11	1.5
אשדוד**	11	5	0.6
פנימיות***	76	0	0

מקור: המועצה הלאומית לשלום הילד, המרכז למחקר ופיתוח, שנים שונות. משרד החינוך, מחוז חיפה ומחוז הדרום. עיריית תל אביב-יפו, עיריית ערד, עיריית אילת, עיריית ירושלים, שנים שונות. הכנסת, מרכז המחקר והמידע, שירות מערכת החינוך לאוכלוסיית ילדי הזרים חסרי המעמד האזרחי, ינואר 2014. *הפילוח נעשה לפי ארצות מוצא ואינו כולל 11 ילדים שלגביהם לא ניתן לדעת בוודאות האם הם ילדי מסתננים או ילדי מהגרי עבודה. **ייתכן שחלקם ילדים של מהגרי עבודה. ***פנימיות של המנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער. - חסר נתון.

בתשע"ד 723 ילדים מסתננים וילדי מבקשי מקלט למדו במערכת החינוך, 14.5% מתוכם היו בגילאי הגן. 6.2% מהם למדו בירושלים.

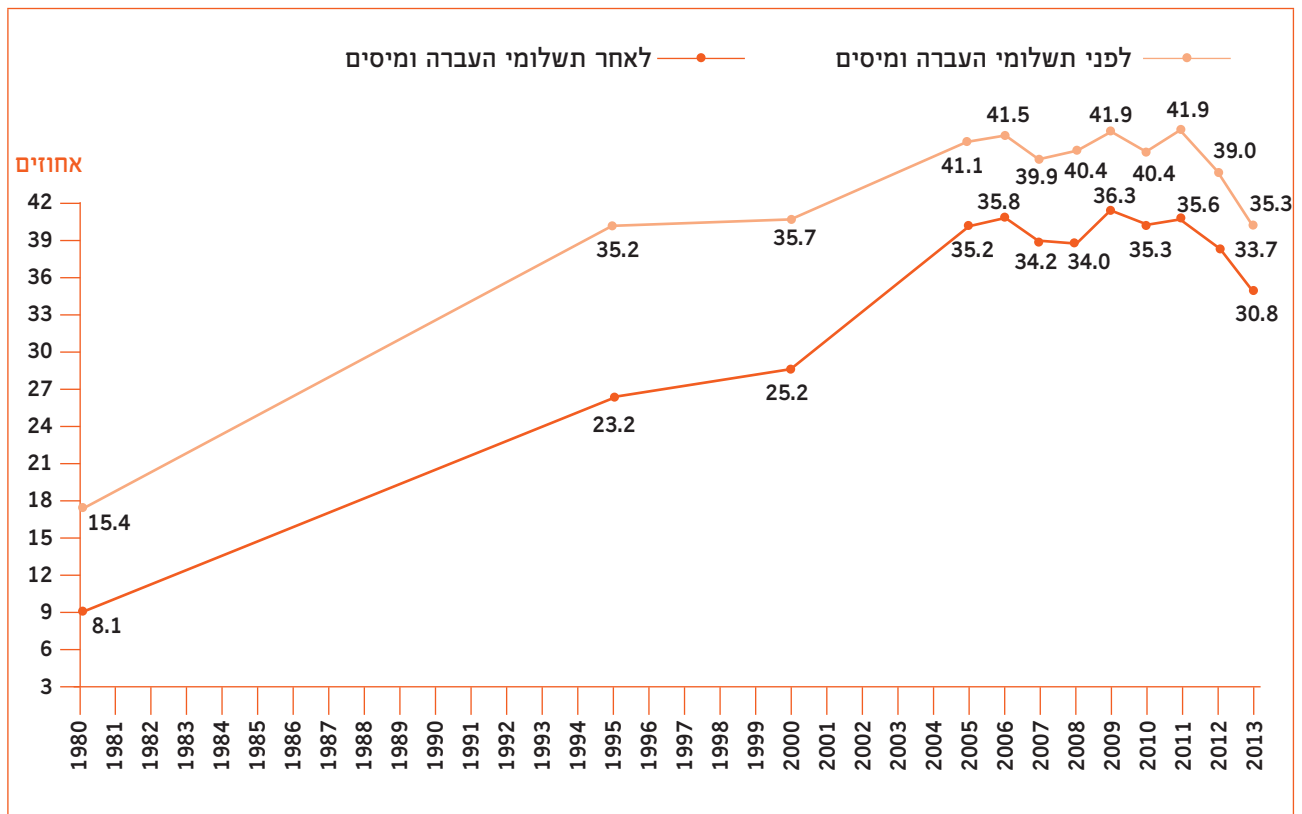
פרק 7

עוני בקרב ילדים

הערה: בשנת 2012 שונה מבנה הסקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שעליו מתבסס דוח ממדי העוני והפערים החברתיים, המופק על-ידי המוסד לביטוח לאומי. דוח 2012 התבסס לראשונה על בסיס נתוני סקר הוצאות משקי בית. עקב קושי גדול בכיסוי האוכלוסיה הבדווית בדרום, לא נכללה אוכלוסיה זו בסקרים של 2012 ואילך. בשל שינויים אלה נוצר שבר בסדרה הסטטיסטית על פני הזמן ועל כן יש להתייחס בזירות להשוואה בין נתוני שנת 2012-2013 לשנים קודמות.

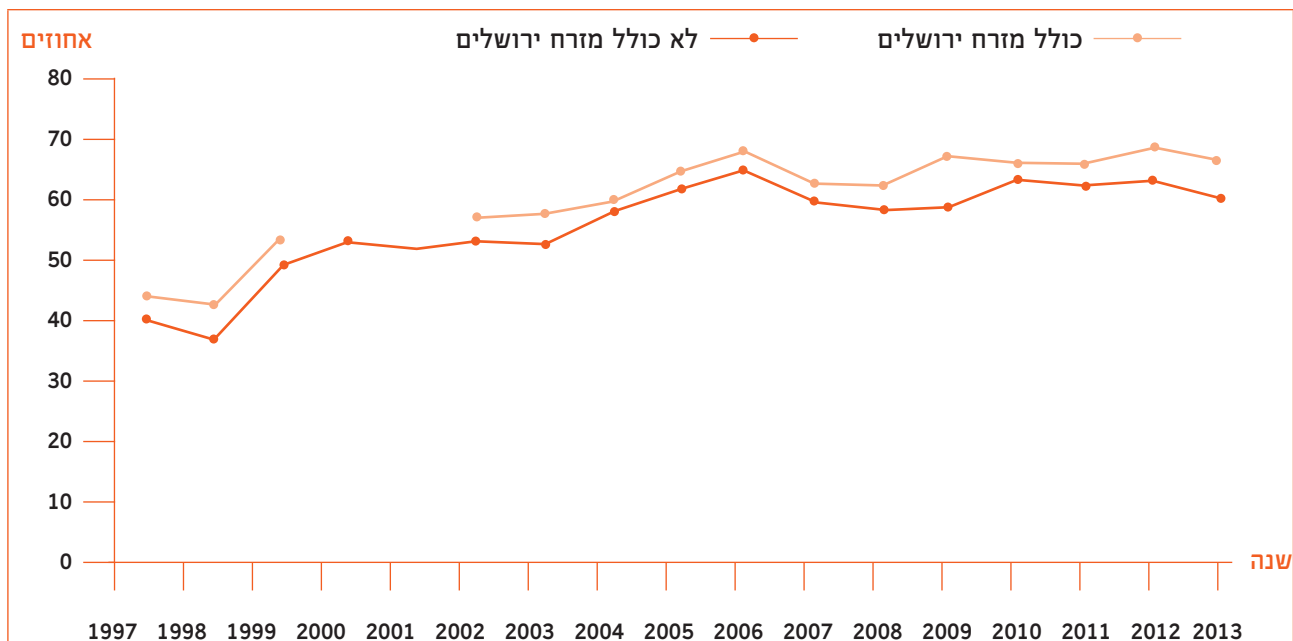
תרשים לא': תחולת העוני* בקרב ילדים** (אחוזים), 1980-2013

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, **ממדי העוני והפערים החברתיים-דו"ח שנתי**, שנים שונות. *ילדים החיים מתחת לקו העוני, כפי שהגדיר המוסד לביטוח לאומי (נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). **עד לשנת 2001 הנתונים לא כללו את ילדי מזרח ירושלים. מ-2002 ואילך ילדים אלה כלולים בנתונים. נתוני השנים 1997-2010 מבוססים על מדגם, שהיקף נתוניו אודות העוני גדול מבשנים הקודמות. **הערות:** 1. הנתונים לשנת 2012 עדיין לא כוללים את השלכות הקיצוץ בקצבאות הילדים (אוגוסט 2013) שיבואו לביטוי חלקי בדוח העוני לשנת 2013.

בשנת 2013 30.8% מהילדים בישראל, דהיינו יותר מכל ילד שלישי, חיו מתחת לקו העוני. בשלושת העשורים האחרונים גדל אחוז הילדים העניים פי 4.0 (מ-8.1% ל-30.8% ב-2013). עד לתחילת שנות ה-2000 תרמו תשלומי העברה והמסים לצמצום תחולת העוני בקרב ילדים וליציבותה היחסית, אך מאז יכולתם של תשלומים אלו לצמצם את ממדי העוני בקרב ילדים נשחקה, והשנים 2010-2013 היו השנים בהן נרשמה התרומה הנמוכה יותר של תשלומים אלה לצמצום ממדי העוני בשלושת העשורים האחרונים - 4.9%-5% בלבד לעומת 10.5% בשנת 2000.

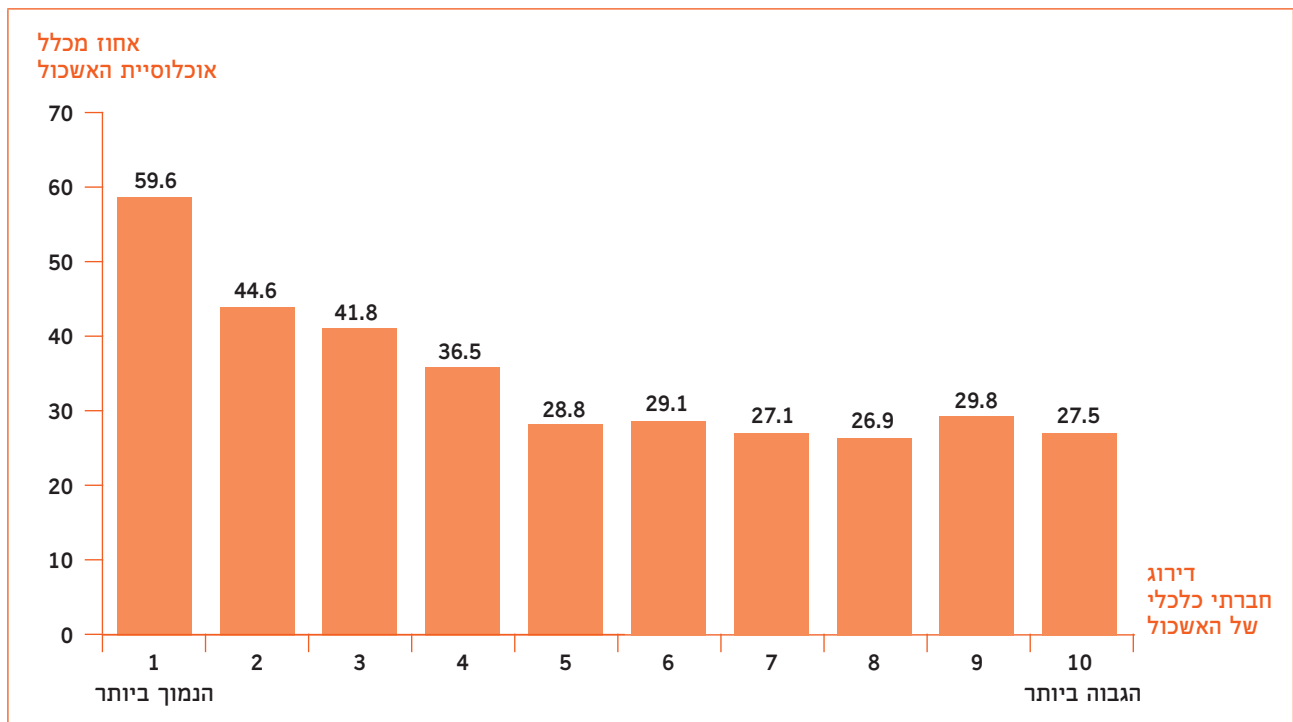
תרשים 7: תחולת העוני בקרב ילדים ערבים בישראל לאחר תשלומי העברה ומיסים (אחוזים), 1997-2013

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עוני, חינוך ותעסוקה בחברה הערבית-בדוית: מבט השוואתי (אנגלית), כתבו - סלימן אבו בדר וד"ר דניאל גוטליב, יוני 2009. בשנים 2000 ו-2001 הנתון חסר במקור.

מאז 1997 נמשכת מגמת הגידול הלא לינארית בתחולת העוני בקרב ילדים ערבים בישראל, במיוחד זו של ילדי מזרח העיר. בשנת 2013 אחוז הילדים הערבים העניים, הגיע ל-66.4%-60.5%.

לוח 7ג: אחוז הילדים בעשרת האשכולות היישוביים המדורגים חברתית-כלכלית, 2013

מקור: המועצה הלאומית לשלום הילד, המרכז למחקר ופיתוח: עיבוד נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אפיון הרשויות המקומיות ודירוג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה 2008, ועיבוד מיוחד עבור המועצה הלאומית לשלום הילד, נתוני דצמבר 2013.

ככל שהאשכול החברתי-כלכלי נמוך יותר במדרג (כלומר, רמתו החברתית-כלכלית נמוכה יותר), כך גדול יותר אחוז הילדים בו.

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 1	
59.6	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
53.4	לקייה
43.2	אל בטוף
58.3	תל שבע
45.1	ג'סר א-זרקא
63.1	מודיעין עילית
63.8	ביתר עילית
אשכול 2	
44.6	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
55.0	כסיפה
37.6	מסעדה
58.3	ערערה בנגב
36.1	בוקעתא
42.8	ג'לג'וליה
43.1	נחף
40.5	בענה
41.8	כפר כנא
55.1	רהט
42.1	מעלה עירון
44.2	קלנסווה
37.6	אבו גוש
43.1	אום אל פחם
58.7	חורה
44.6	כפר מנדא
38.9	פורידיס
51.9	עמנואל
37.0	עין קנייא
39.0	שעב
40.5	כסרא-סמיע
56.5	שגב שלום
41.0	דייר אל אסד
40.8	ביר אל מכסור
41.9	זרזיר
34.2	מג'דל שמס
36.1	מג'אר
43.3	בסמ"ה
60.6	אלעד
42.0	שבלי-אום אל-גנם
41.2	בועיינה נוג'ידאת

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 2 (המשך)	
39.5	בוסתן אל מרג'
41.0	אכסאל
40.9	מגיד אל כרום
43.1	עראבה
49.5	רכסים
33.5	בית ג'ן
42.4	עילוט
29.3	מזרעה
38.7	סח'נין
39.2	דבורייה
37.6	ירכא
41.0	משהד
40.7	עין מאהל
39.1	בסמת טבעון
39.6	כאבול
39.1	ג'דידה-מכר
37.7	כאוכב-אבו אל-היג'א
40.3	ערעה
אשכול 3	
41.8	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
36.1	אבו סנאן
37.4	ינוח-ג'ת
35.8	סאג'ור
42.9	כפר קאסם
39.2	טמרה
42.2	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
37.0	דיר חנא
46.9	כפר ברא
38.1	ריינה
41.6	באקה אל-גרביה
46.3	בני ברק
35.8	שפרעם
40.9	טייבה
38.1	יפיע
32.1	ג'ולס
35.7	טירה
37.9	אעבלין
38.2	ג'ת
38.6	זמר
33.7	אופקים

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 3 (המשך)	
42.1	נתיבות
40.5	טורעאן
52.1	בית שמש
32.9	חצור הגלילית
35.9	חורפיש
31.1	דאלית אל-כרמל
34.9	נצרת
47.0	קריית יערים
אשכול 4	
36.5	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
31.8	קריית מלאכי
30.6	רמלה
29.2	כפר כמא
27.0	פסוטה
31.7	כפר יאסיף
31.5	עוספיה
30.8	ראמה
40.0	צפת
35.5	ירוחם
42.4	יבנאל
37.8	כפר קרע
32.5	עילבון
27.5	עכו
29.4	קריית גת
27.7	שדרות
39.8	ירושלים
29.6	טבריה
35.4	מצפה רמון
31.6	בית שאן
27.1	אור עקיבא
32.9	לוד
43.0	קריית ארבע
50.0	נחל שורק
24.8	טירת כרמל
30.8	פקיעין (בוקיעה)
29.3	דימונה
אשכול 5	
28.8	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
30.1	מגדל העמק
28.0	מעלות תרשיחא

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 5 (המשך)	
31.8	אשדוד
27.9	קריית עקרון
28.8	אור יהודה
34.4	מרום הגליל
26.5	עפולה
20.4	בת ים
40.9	מרחבים
22.6	נצרת עילית
26.7	קריית שמונה
26.9	אשקלון
20.0	קריית ים
35.8	הגלבוע
39.9	שדות נגב
49.6	הר חברון
32.6	חבל אילות
34.9	מעלה אדומים
50.5	בית אל
31.3	מגדל
25.5	מעלה אפרים
23.7	בני עיי"ש
30.4	ג'ש (גוש חלב)
40.1	שפיר
38.0	גבעת זאב
25.8	עמק הירדן
40.5	עמק לוד
25.2	קריית אתא
31.0	שלומי
49.7	מטה בנימין
26.5	באר שבע
28.5	מעליא
27.4	ערד
26.5	אילת
46.4	שומרון
27.3	נתניה
28.7	יבנה
47.4	גוש עציון
28.0	קצרין
23.4	אריאל
35.3	רמת נגב
26.3	חדרה

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 5 (המשך)	
31.7	מעלה יוסף
37.7	לכיש
30.5	עמק המעיינות
33.6	אליכין
39.5	מגילות ים המלח
28.8	תמר
26.3	נהריה
46.0	קדומים
25.1	כרמיאל
25.3	חולון
אשכול 6	
29.1	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
29.8	שער הנגב
32.7	אשכול
38.0	ערבות הירדן
30.7	ראש העין
22.3	קריית ביאליק
34.5	קרני שומרון
36.2	גן יבנה
35.9	מנשה
37.6	גולן
31.6	מטה אשר
30.4	מגידו
37.4	הגליל העליון
31.0	פרדס חנה-כרכור
35.2	באר יעקב
29.1	מבואות החרמון
28.8	פתח תקווה
21.9	קריית מוצקין
35.3	מטה יהודה
24.5	ראשון לציון
24.5	פרדסייה
37.7	גדרה
33.7	יקנעם עילית
35.2	חוף אשקלון
33.5	זבולון
26.6	אזור
29.6	רחובות
34.0	באר טוביה

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 7	
27.1	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
38.9	משגב
22.3	נשר
28.4	יהוד
22.3	חיפה
28.8	ראש פינה
22.4	מטולה
37.1	הגליל התחתון
36.8	יואב
32.7	נס ציונה
46.0	חריש
37.4	בני שמעון
36.6	בית אריה
37.7	חבל מודיעין
34.7	כפר יונה
41.0	חבל יבנה
35.5	הערבה התיכונה
34.2	גזר
31.2	בית דגן
34.6	צורן-קדימה
37.8	אלונה
41.3	אפרתה
21.9	רמת גן
35.2	עמק יזרעאל
אשכול 8	
26.9	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
33.5	עמק חפר
26.1	כפר סבא
28.0	מבשרת ציון
20.3	תל אביב-יפו
31.3	חוף הכרמל
33.3	לב השרון
34.6	זכרון יעקב
29.9	קריית אונו
31.7	גני תקוה
33.2	ברנר
29.3	חוף השרון
29.3	רמת ישי
33.6	דרום השרון
31.7	יסוד המעלה

לוח 7.1: אחוז הילדים מאוכלוסיית היישובים בעשרת האשכולות המדורגים חברתית-כלכלית, 2013 (המשך)

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב*
אשכול 8 (המשך)	
34.4	מזכרת בתיה
39.5	מודיעין-מכבים-רעות
23.3	הרצליה
35.5	אלפי מנשה
25.8	קריית טבעון
32.9	כפר תבור
31.6	גן רווה
32.3	אבן יהודה
35.0	גבעת שמואל
36.4	בנימינה-גבעת עדה
35.1	אורנית
33.6	גדרות
26.9	רעננה
23.2	גבעתיים
30.2	הוד השרון
37.2	אלקנה
35.2	שוהם
אשכול 9	
29.8	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
29.3	להבים
27.9	כוכב יאיר
29.3	כפר ורדים
27.4	רמת השרון
36.6	תל מונד
33.8	מיתר
36.7	הר אדר
אשכול 10	
27.5	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
28.1	עומר
25.0	כפר שמריהו
27.7	סביון

מקור: המועצה הלאומית לשלום הילד, המרכז למחקר ופיתוח: עיבוד נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **אפיון הרשויות המקומיות ודירוג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה 2008**, ועיבוד מיוחד עבור המועצה הלאומית לשלום הילד, נתוני דצמבר 2013.
 *סדר היישובים הוא על פי דירוגם החברתי-כלכלי בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מן הנמוך לגבוה.
הערה: בשנת 2012 פוצלה המועצה המקומית "קציר-חריש" ל: "חריש" (מועצה מקומית), ו"קציר" (יישוב עירוני) צורף למועצה אזורית מנשה. כמו כן, בוטלה מועצה אזורית "אבו בסמה", והוקמו שתי מועצות אזוריות חדשות: "אל קסום" ו"נווה מדבר".

ככלל, ככל שאשכול מדורג חברתית-כלכלית כגבוה יותר, כך אחוז הילדים מאוכלוסייתו קטן. אשכולות 1-3 מונים על פי רוב יישובי בדווים וערבים וכן מספר יישובים שאוכלוסייתם יהודית-דתית (אופקים, נתיבות, בית שמש ובני ברק).

פרק 8

ילדים בגיל הרך במצבי סיכון ומצוקה והתעללות בילדים

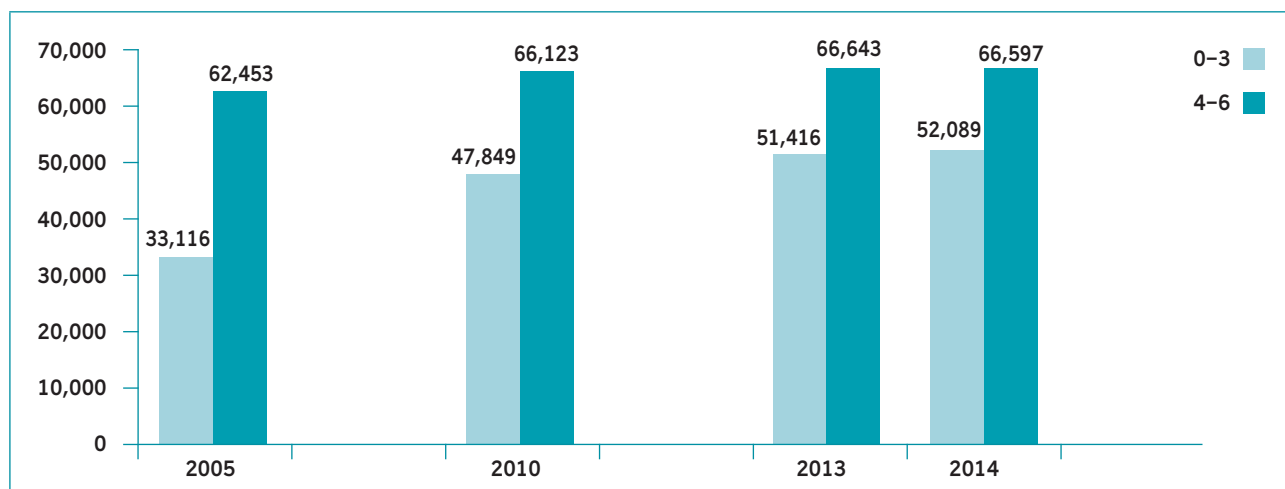
לוח 8.1: גיל הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים (מספרים * ואחוזים), 2014

גיל	סך הכל		סך הכל בסיכון ישיר/משפחתי**	
	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוז מהילדים המוכרים
סך הכל	441,167	100.0	360,621	81.7
0-3	52,089	11.8	41,316	11.5
4-6	66,597	15.1	53,747	14.9
7-12	200,453	45.4	163,335	45.3
13-17	122,028	27.7	102,223	28.3

מקור: עיבוד נתוני יסוד של משרד הרווחה, מאירס-ג'וינט מכון ברוקדייל, מרכז אנגלברג לילדים ולנוער, שנים שונות, משרד הרווחה, שירות לילד ונוער. *בלוח זה כל ילד נספר פעם אחת, אך הוא עשוי להופיע במספר תיקים המשויכים לבתי אב שונים. מדובר ב-2%-3% בקירוב מהילדים, שמופיעים ביותר מתיק אחד השייך לבית אחד. הבחירה באיזה בית אב ייספרו ילדים אלה שרירותית. **בסיכון ישיר או בסיכון משפחתי. הכוונה לבעיות המסכנות את חייו התקינים של הילד ואת התפתחותו והדורשות עזרה, שאין היא בהכרח הוצאה מן הבית. לרוב הילדים יש בעיות נוספות, בדרך כלל כלכליות, שאין בהן משום סיכון ישיר. ילדים מוכרים שאינם בסיכון הם ילדים הרשומים במחלקות השירותים בגין בעיות משפחתיות שאינן קשורות לתפקוד ההורים או לתפקוד הילדים. לרוב אלה בעיות כלכליות.

בינואר 2014, 441,167 ילדים בישראל היו מוכרים למחלקות לשירותים החברתיים (ילדים אלו מנו 16.6% מכלל הילדים בישראל). כ-80% מתוכם היו בסיכון ישיר או משפחתי. כרבע מהילדים המוכרים לשירותי הרווחה היו ילדים בגיל הרך (ילדים מתחת לגיל 6).

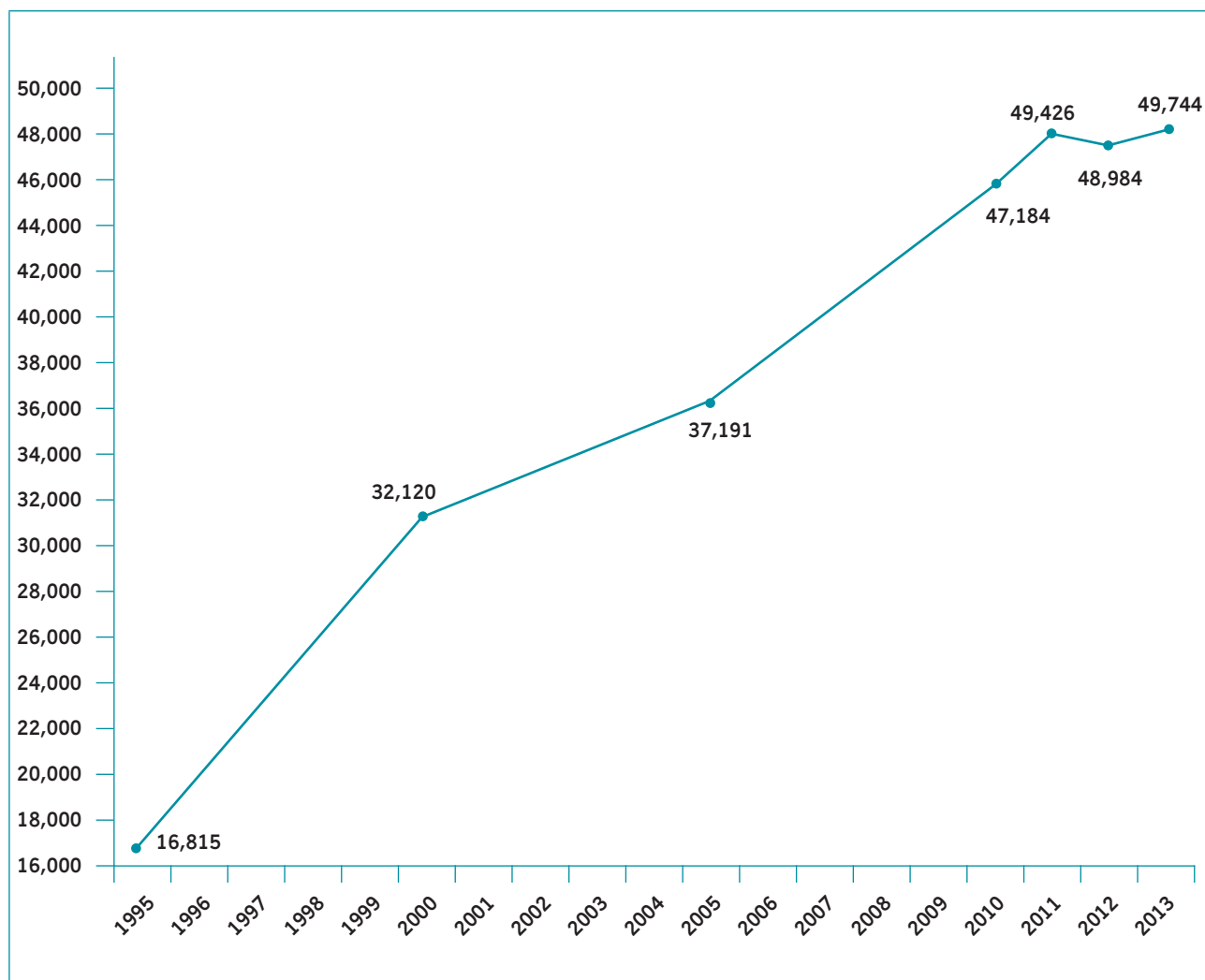
תרשים 8א': ילדים בגיל 0-6 המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, לפי קבוצת גיל, 2005-2014

מקור: משרד הרווחה, עיבוד נתוני יסוד, 2014. שנים שונות, עיבוד מיוחד המוצגת הלאומית לשלום הילד.

משנת 2005 עד 2014 ניתן לראות מגמת עלייה במספר הילדים בגילאי 0-6 המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים. מספר הילדים המוכרים לשירותים החברתיים בגילאי 4-6 גבוה יותר מגילאי 0-3.

תרשים ב'1: מספר הילדים* שדווחו לעובדים סוציאליים לחוק הנוער עקב חשד להתעללות, הזנחה וסיכון, 1995-2013

מקור: המועצה הלאומית לשלום הילד, המרכז למחקר ופיתוח, שנים שונות. מכון חרוב, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים שנת 2013, דוח מחקר, 2014.

*הנתונים מתייחסים למספר הילדים בטיפול עובד סוציאלי לחוק הנוער, שהתגוררו ביישובים אשר אוכלוסיית הילדים בהם מנתה בשנת 2005 כ-86% מאוכלוסיית הילדים בארץ. בשנת 2010 כ-95.8%, בשנת 2011 כ-97.5%, בשנת 2012 כ-97.0% ובשנת 2013 כ-96.4%.

הערה: החוק הישראלי מחייב כל אזרח החושד חשד סביר, כי קטין סובל מהתעללות מידי האחראי עליו, לדווח על כך למשטרה או לעובד סוציאלי לחוק הנוער. בפועל, מרבית הדיווחים מגיעים לעובדים הסוציאליים לחוק הנוער. בשנת 2013 מספר הדיווחים הגיע ל-50 אלף בקירוב. עם זאת חשוב לתת את הדעת לכך, שגידולה של אוכלוסיית הילדים במצוקה לא לוותה בהקצאת המשאבים הדרושים לטיפול הולם בילדים אלה.

מאז 1995 מספר הילדים שדווח עליהם לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בשל חשד להתעללות והזנחה הולך וגדל. בשנים 2011-2013 הוא היה קרוב ל-50,000. לפי הערכה, על כל מקרה מדווח של חשד להתעללות יש באוכלוסיית הילדים 3-10 מקרים נוספים שאינם מדווחים. מכאן, שהיקף התופעה של ילדים בסיכון או בחשד לסיכון בכלל היישובים בישראל גדול יותר.

לוח 8.2: סיבת הדיווח/הפנייה* לעובדים סוציאליים לחוק הנוער, לפי גיל (מספרים ואחוזים בשורה), 2013

גיל			סך הכל		סיבת הדיווח*
14-17	6-13	0-5	אחוזים	מספרים	
16.9	34.9	14.7	100.0	15,426	התעללות פיזית
14.0	37.1	24.7	100.0	11,986	הזנחה
21.0	41.7	12.7	100.0	5,905	התעללות מינית
20.9	37.2	16.6	100.0	5,641	התעללות רגשית
47.0	17.7	0.3	100.0	1,845	נסיונות התאבדות
48.5	12.9	0.1	100.0	1,550	נוער מעורב בפלילים
37.3	16.4	0.8	100.0	1,235	אבחון, טיפול ואשפוז פסיכיאטרי
45.0	5.1	0.4	100.0	933	התמכרויות

מקור: מכון חרוב, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים שנת 2013, דוח מחקר, לוח 1, 2014.
 *הסיבות שבגינן הועבר דיווח ביחס לקטין או הסיבות בדרש עו"ס לחוק הנוער להתערב. קטין יכול להיכלל ביותר מקטגוריה אחת.
 הערה: הדיווח לפי גיל חסר, ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%.

בגיל 0-5 סיבות הדיווח השכיחות ביותר לעובד סוציאלי לחוק נוער בגיל חשד להתעללות והזנחה היו הזנחה (24.7%), בגילאי 6-13 התעללות מינית (41.7%), ובגילאי 14-17 בגין נסיונות אובדנים (48.5%).

לוח 8.3: מספר תיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה לפי סוג תיק וסוג עבירה 1998-2013

סוג תיק	שנה				
	2013	2012	2010	2000	1998
סך הכל					
סך הכל	2,338	2,366	2,597	2,462	1,509
תיק פלילי	2,266	2,272	2,534	1,551	785
תיק ט.מ.	72	94	63	911	724
תקיפת קטינים* (חבלות ותקיפות)					
סך הכל	1,691	1,702	1,816	1,983	1,020
תיק פלילי	1,643	1,646	1,776	1,018	481
תיק ט.מ.	48	56	40	965	539
התעללות בקטין (גופנית, נפשית, מינית)					
סך הכל	156	168	276	974	206
תיק פלילי	155	168	274	227	102
תיק ט.מ.	1	0	2	747	104
מזה: הזנחה**					
סך הכל (תיקים פליליים בלבד)	53	50	59	18	8
עבירות מין					
סך הכל	491	496	505	404	283
תיק פלילי	468	458	484	306	202
תיק ט.מ.	23	38	21	98	81

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מחקר וסטטיסטיקה, דו"חות שנתיים, שנים שונות.
 *כולל המתה, נסיון המתה ופגיעות פיזיות למיניהן.
 **תיקי הזנחה נפתחו כולם כתיק פלילי, ואין תיקים בגין עבירה זו שנפתחו בט.מ.

רוב התיקים שנפתחו ב-2013 בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה היו תיקים בגין תקיפת קטינים. יותר מחמישית מכלל העבירות במשפחה היו עבירות מין.

לוח 8.4: מסגרות בקהילה במימון השירות לילד ולנוער והשירות לרווחת הפרט במשרד הרווחה לילדים בגיל 0-11, לפי סוג המסגרת, 2013

מספרים	סוג מסגרת
14,850	מעון יום
13,906	מועדונית
8,314	משפחתון
4,114	מעון רב תכליתי
1,667	מרכז טיפולי (נתיבים להורות)
3,645	מרכז הורים-ילדים
75	תכנית רגישת תרבות
9	חממה (תמיכה לילדים בסיכון במשפחה מארחת בקהילה)
10	תכנית ראשית (תכנית התערבות ביתית)
3,324	תמיכה ביתית כולל מועדונית ביתית
15	אוריון
7	תכנית משפחות
25	מועדונית שיקומית
0	מועדון/מרכז קהילתי

מקור: סקירת השירותים החברתיים, 2013, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

לוח 8.5: מסגרות חוץ ביתיות לילדים בגיל 0-11, לפי סוג המסגרת, 2013

מספר ילדים מושמים	סוג מסגרת
256	מרכז חירום
2,767	פנימייה
1,428	משפחת אומנה

מקור: סקירת השירותים החברתיים, 2013, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

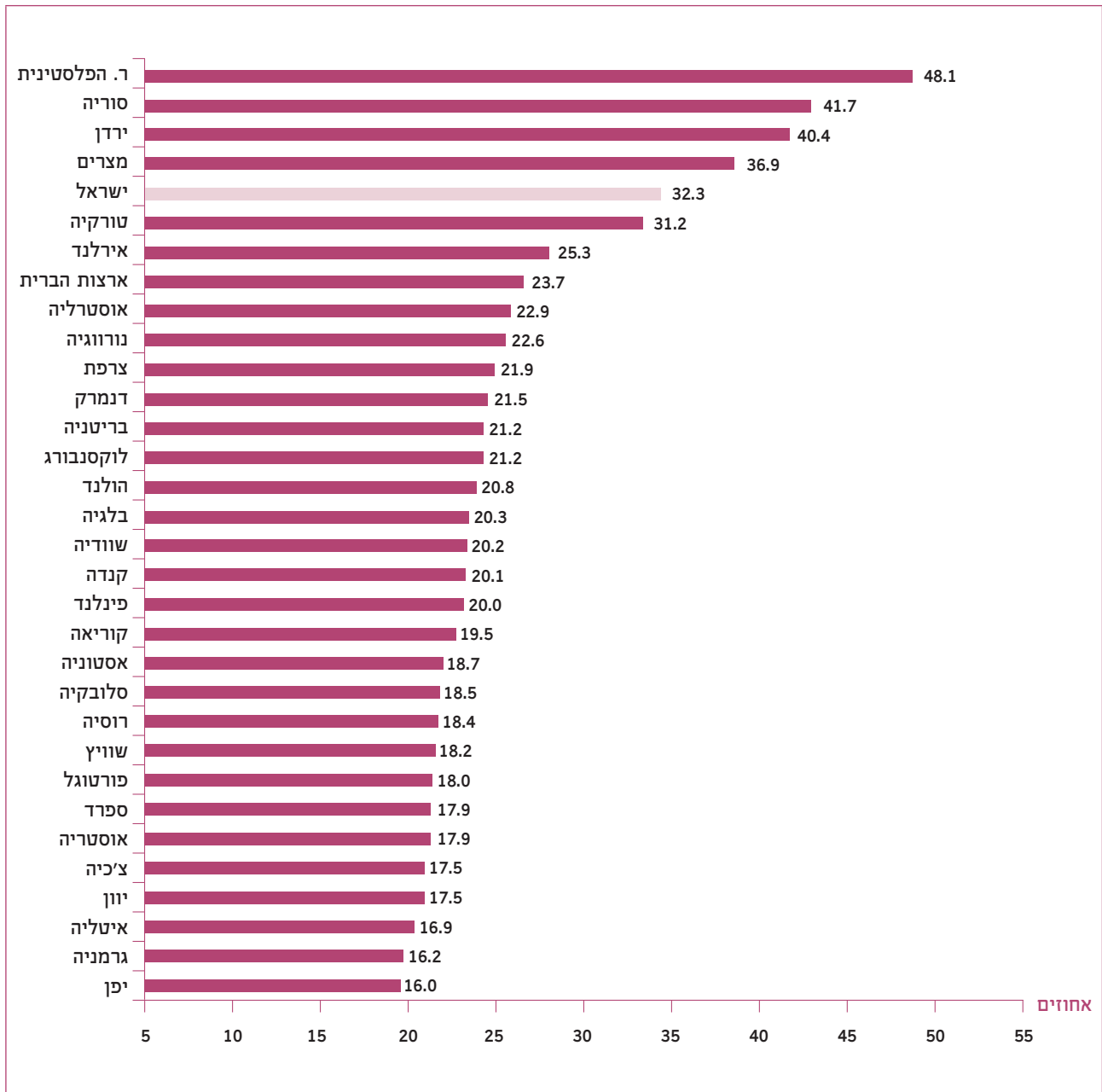
מרבית הילדים בגיל 0-11 מושמים בפנימיות.

פרק 9

ילדים בגיל הרך בהשוואה בין לאומית

תרשים פא' : אחוז הילדים בגיל 0-17 מכלל האוכלוסייה במדינות נבחרות, 2012

מקור: UNICEF, The State of the World's Children 2014, Table 6 - Demographic Indicators, 2014

חלקם של הילדים עד גיל 17 באוכלוסיית ישראל קטן מחלקם של הילדים בגיל זה במדינות המזרח התיכון, והוא הגבוה ביותר בהשוואה למדינות המערב שנבדקו.

לוח 9.1: אחוז הלומדים בגילאי 3-4 במדינות נבחרות, 2011

גיל 3-4	מדינה
76.0	כלל ארצות ה-OECD
99.0	בלגיה
96.0	ספרד
99.0	צרפת
96.0	נורווגיה
94.0	איטליה
97.0	דנמרק
93.0	גרמניה
91.0	הולנד
93.0	שבדיה
95.0	בריטניה
89.0	ישראל
86.0	יפן
85.0	פורטוגל
86.0	קוריאה
78.0	אוסטריה
73.0	רוסיה
70.0	צ'כיה
69.0	אירלנד
52.0	ארה"ב
55.0	פינלנד
47.0	אוסטרליה
26.0	יוון
24.0	קנדה*
22.0	שוויץ
12.0	טורקיה

מקור: OECD, **Education at a Glance 2014**, Table C1.1a, 2014.

*נכון ל-2010.

- נתונים חסרים במקור.

הערה: באירלנד אחוז הלומדים הנמוך בני ה-3-4 נובע מכך שאין בה חינוך לגיל הרך הממומן בידי המדינה.

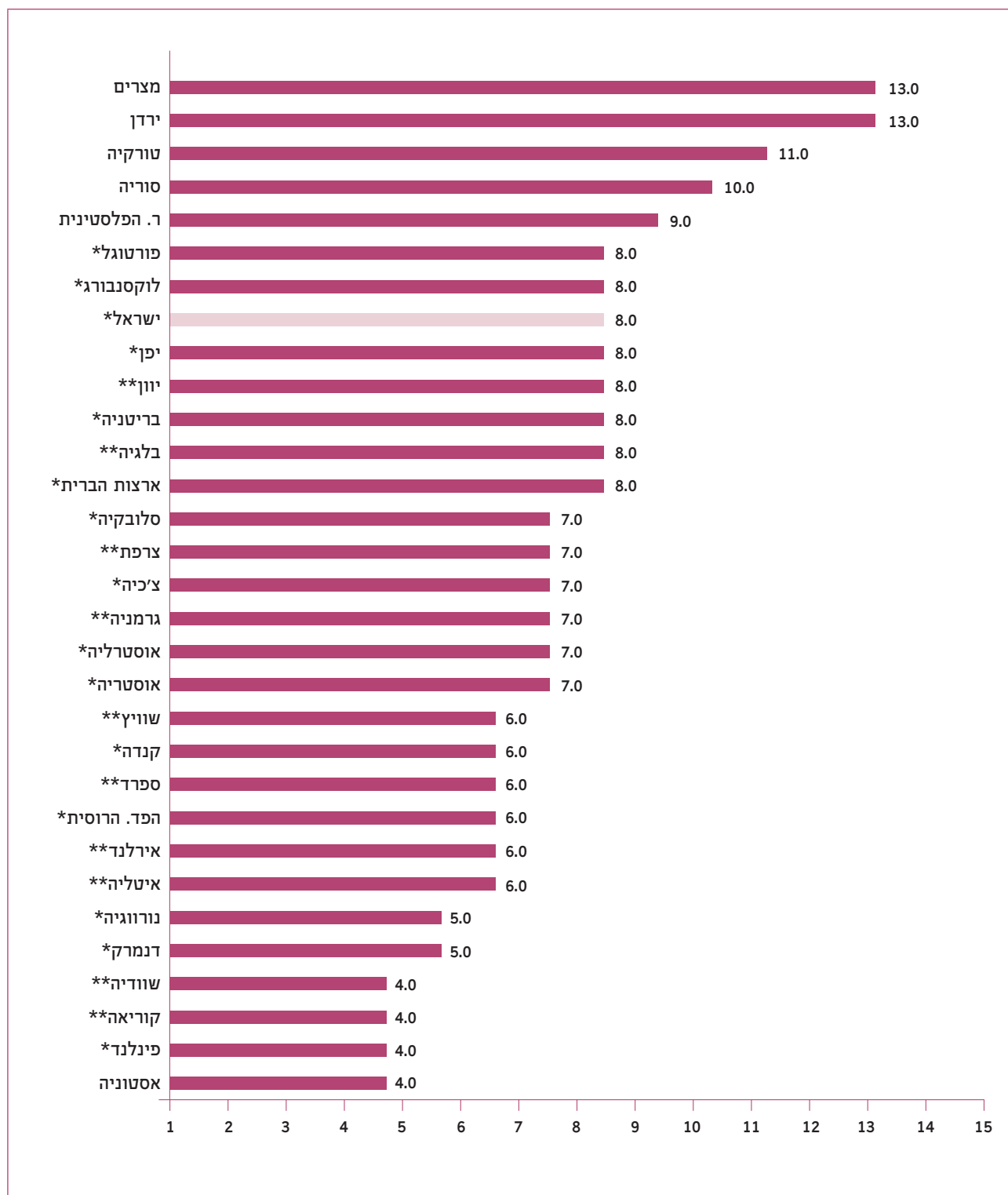
לוח 9.2: הוצאה לאומית לתלמיד על חינוך* במדינות נבחרות לפי שלב חינוך (דולרים), 2011

הוצאה לחינוך (דולרים)			מדינה
על יסודי	יסודי	קדם יסודי גיל 3-4	
9,505	7,900	7,044	ממוצע - OECD
10,937	9,434	14,148	דנמרק
9,312	8,084	11,088	ניו זילנד
10,354	8,671	10,734	אוסטרליה
12,731	10,958	10,010	ארה"ב
9,648	9,857	9,692	הממלכה המאוחדת
8,470	10,339	9,138	איסלנד
13,607	10,600	8,933	אוסטריה
10,275	7,579	8,351	גרמניה
12,100	8,036	8,020	הולנד
10,939	10,295	6,915	שבדיה
8,199	6,976	6,861	קוריאה הדרומית
9,615	7,288	6,725	ספרד
11,109	6,917	6,615	צרפת
11,732	9,281	6,333	בלגיה
9,792	8,159	5,700	פינלנד
7,270	4,587	4,302	צ'כיה
5,712	6,823	4,058	ישראל
6,389	5,328	2,618	אסטוניה
2,943	2,622	2,568	מקסיקו

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **שנתון סטטיסטי לישראל 2014**, לוח 8.75, 2014.
*סל השירותים הכולל שקיבל כל תלמיד.

בכל שלושת שלבי החינוך ההוצאה הלאומית לחינוך על תלמיד בישראל הייתה בשנת 2011 נמוכה בהרבה מזו הממוצעת במדינות ה-OECD.

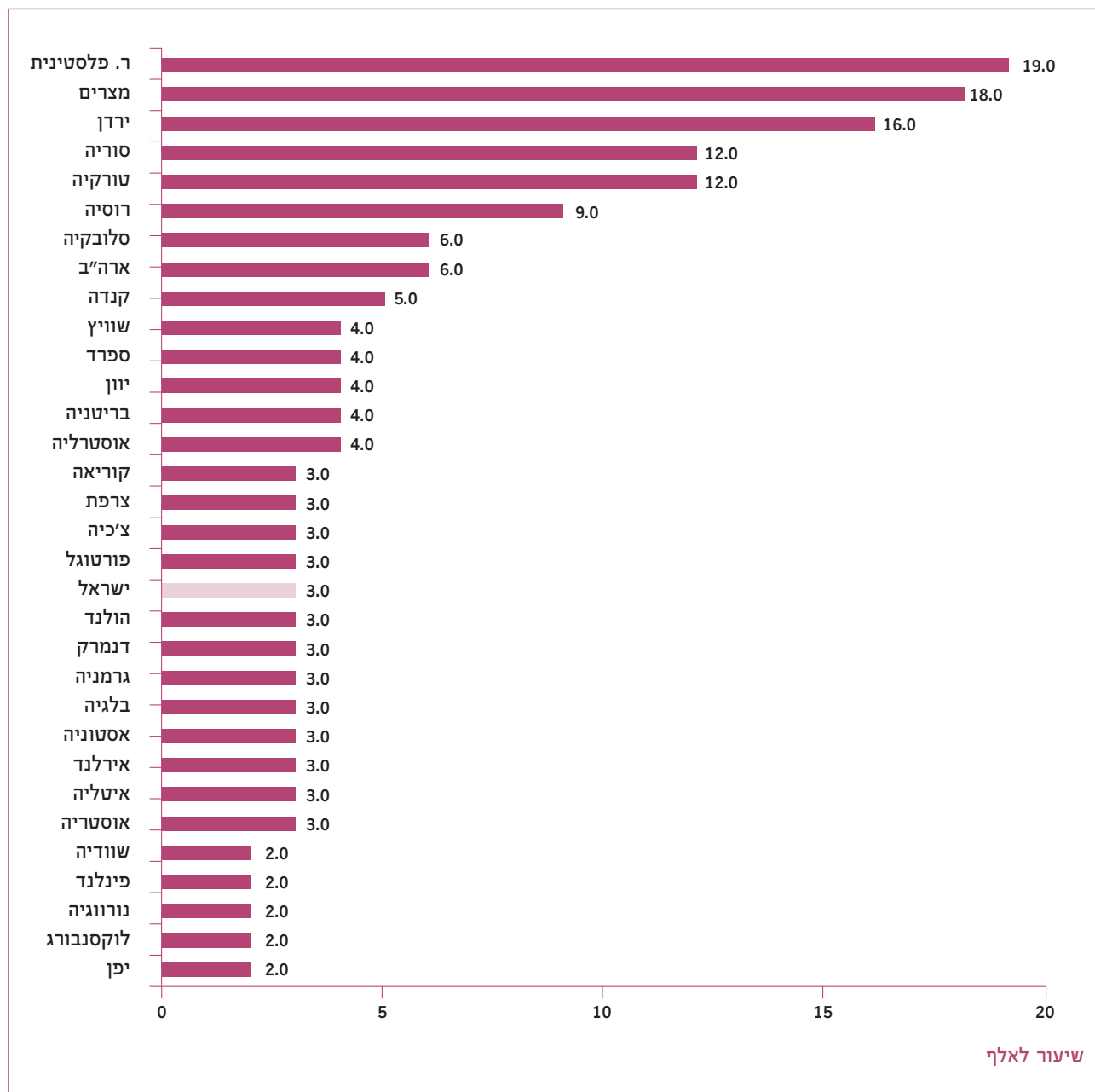
תרשים 9ב': אחוז היילודים שמשקלם בלידה נמוך (פחות מ-2,500 גרם) מכלל היילודים, 2008-2012

מקור: UNICEF, *The State of the World's Children, 2014, Table 2-Nutrition, 2014*.
 *הנתונים מתייחסים לשנה ספציפית בטווח שנים זה.
 **נתוני 2007-2011, הנתונים מתייחסים לשנה המעודכנת ביותר בטווח שנים זה.

משקלם של 8% מכלל היילודים בישראל היה קטן מ-2,500 גרם. אחוז זה היה מן הגבוהים במדינות המערב, אך הנמוך במדינות המזרח התיכון שנבדקו.

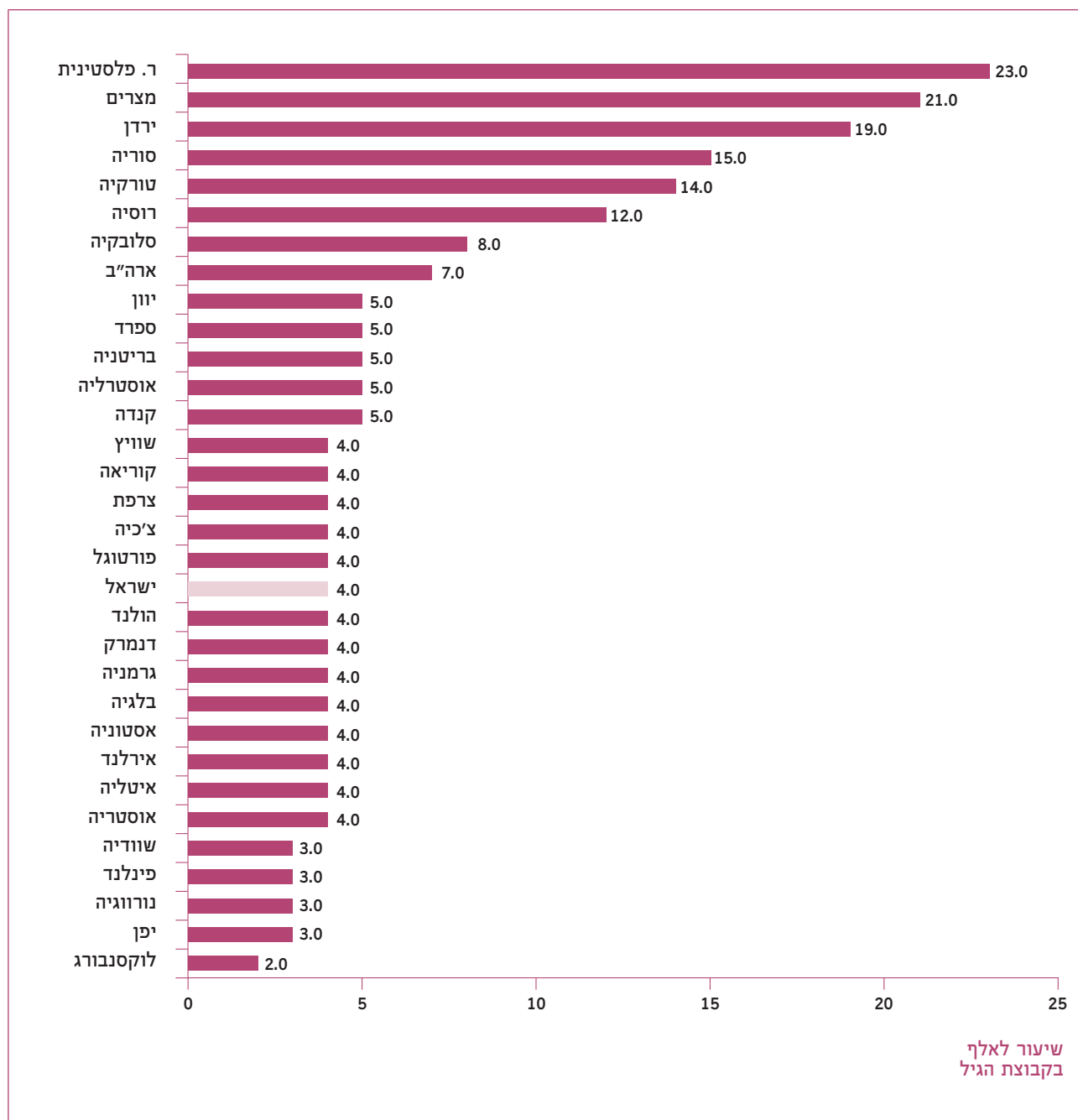
תרשים 9ג': תמותת תינוקות במדינות נבחרות (שיעור לאלף לידות חי), 2012

מקור: UNICEF, **The State of the World's Children 2014**, Table 1- Basic Indicators, 2014.

שיעור תמותת התינוקות בישראל דומה לשיעור המקביל במדינות המערביות המפותחות.

תרשים 19ד': תמותת ילדים מתחת גיל 5 במדינות נבחרות (שיעור לאלף בקבוצת הגיל), 2012

מקור: UNICEF, *The State of the World's Children 2014*, Table 1-Basic Indicators, 2014. ישראל דומה לרבות ממדינות אירופה בשיעור התמותה של ילדים עד גיל 5.

לוח 9.3: אחוז התינוקות המחוסנים בגיל שנה מבני גילם במדינות נבחרות, 2012

אחוז המחוסנים						מדינה
DPT משולשת		POLIO 3 שיתוק ילדים	MCV חצבת	HEPB משולשת	Hib דלקת קרום המח	
DPT1	DPT3					
93.0	83.0	83.0	76.0	83.0	83.0	אוסטריה
92.0	92.0	92.0	94.0	92.0	92.0	אוסטרליה
99.0	97.0	97.0	90.0	97.0	96.0	איטליה
98.0	95.0	95.0	92.0	95.0	95.0	אירלנד
96.0	94.0	94.0	94.0	94.0	94.0	אסטוניה
98.0	95.0	93.0	92.0	92.0	90.0	ארה"ב
99.0	99.0	99.0	96.0	98.0	98.0	בלגיה
99.0	97.0	97.0	93.0	-	97.0	בריטניה
97.0	93.0	95.0	97.0	86.0	94.0	גרמניה
97.0	94.0	94.0	90.0	-	94.0	דנמרק
99.0	97.0	97.0	96.0	-	97.0	הולנד
97.0	97.0	98.0	98.0	97.0	18.0	הפדרציה הרוסית
98.0	97.0	98.0	98.0	98.0	98.0	הרשות הפלסטינית
98.0	97.0	97.0	98.0	96.0	97.0	טורקיה
99.0	99.0	99.0	99.0	98.0	94.0	יוון
99.0	98.0	99.0	96.0	-	-	יפן
98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	98.0	ירדן
96.0	94.0	95.0	96.0	97.0	93.0	ישראל
99.0	99.0	99.0	96.0	95.0	99.0	לוקסמבורג
94.0	93.0	93.0	93.0	93.0	-	מצרים
99.0	95.0	95.0	94.0	-	95.0	נורווגיה
68.0	45.0	52.0	61.0	43.0	45.0	סוריה
99.0	99.0	99.0	99.0	99.0	99.0	סלובקיה
99.0	97.0	97.0	97.0	96.0	97.0	ספרד
99.0	98.0	98.0	97.0	98.0	98.0	פורטוגל
99.0	99.0	99.0	97.0	-	99.0	פינלנד
99.0	99.0	99.0	98.0	99.0	99.0	צ'כיה
99.0	99.0	99.0	89.0	74.0	98.0	צרפת
99.0	99.0	99.0	99.0	99.0	-	קוריאה
98.0	95.0	99.0	98.0	70.0	95.0	קנדה
99.0	98.0	98.0	97.0	-	98.0	שוודיה
95.0	95.0	96.0	92.0	-	95.0	שווייץ

מקור: UNICEF, *The State of the World's Children, 2014*, Table 3-Health, 2014

לוח 9.4: קצבת ילד שני במדינות ה-OECD (אחוז מהתוצר לנפש), 2013

מדינה	אחוז מהתוצר לנפש
גרמניה	6.8
בלגיה	5.7
הונגריה	5.5
צרפת	4.9
אירלנד	4.7
דנמרק	4.2
אוסטריה	3.9
שוודיה	3.8
לוקסמבורג	3.7
פינלנד	3.7
האיחוד האירופי	3.6
איסלנד	3.5
שווייץ	3.2
בריטניה	2.8
הולנד	2.6
ישראל	2.5
פולין	2.3
סלובקיה	2.1
צ'כיה	2.0
נורבגיה	1.9
יוון	1.7
ישראל אחרי חוק ההסדרים אוגוסט 2013	1.4
ספרד	1.3

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון (עפ"י נתוני EUROSTAT ו-MISSOC). דוח שנתי 2013.
קצבת ילד שני בישראל כאחוז מהתוצר לנפש קטנה מהקצבה הממוצעת במדינות האיחוד האירופי.

לוח 9.5: עוני של ילדים ושל משקי בית עם ילדים על פי מדד ה-OECD לפי מצב תעסוקה של ההורה (שיעור לאלף ושיעור השינוי מאז 1995 באחוזים), 2010

מצב משפחתי ומצב תעסוקה					סך הכל משקי בית עם ילדים		עוני בקרב ילדים סך הכל		מדינה
זוג הורים			רווק/ה		שיעור השינוי מאז 1995	2010	שיעור השינוי מאז 1995	2010	
שניים ויותר עובדים	אחד עובד	אינם עובדים	עובד	אינו עובד					
4.0	44.1	88.7	30.2	86.3	11.5	24.3	14.0	28.5	ישראל
20.2	21.5	45.0	32.4	44.7	6.1	22.9	7.9	27.5	תורכיה*
10.4	32.9	75.3	28.2	41.9	-0.3	21.5	-1.5	24.5	מקסיקו
5.1	33.0	76.5	37.4	82.5	-	20.5	-	23.9	צ'ילה**
5.8	28.1	86.9	31.1	90.7	-0.1	18.6	-1.1	21.2	ארה"ב
7.5	27.1	73.4	23.9	84.6	-	18.9	-	20.5	ספרד
5.6	29.2	84.7	27.0	84.2	-1.9	16.6	-1.8	17.8	איטליה
4.7	26.3	57.8	16.7	54.0	5.2	15.8	5.8	17.7	יוון
4.6	30.3	78.7	23.8	60.6	-	14.2	-	16.2	פורטוגל
11.8	13.6	36.0	50.9	50.4	3.3	14.6	3.6	15.7	יפן*
1.9	10.3	67.5	14.4	73.1	1.5	12.5	2.1	15.1	אוסטרליה
4.4	23.2	68.5	27.4	87.0	-0.8	11.9	-0.4	14.0	קנדה
4.4	26.6	62.1	15.1	64.8	-	12.1	-	13.6	פולין
4.1	18.6	53.6	20.9	58.0	1.8	11.6	2.0	13.3	ממוצע OECD
2.5	13.0	46.9	13.8	47.4	-0.6	10.4	0.6	13.3	ניו זילנד*
1.0	15.5	63.4	16.9	67.0	-	10.5	-	12.8	בלגיה
3.7	17.3	65.8	18.2	78.7	-	11.4	-	12.4	אסטוניה
4.8	20.2	70.6	7.6	59.0	-	10.9	-	12.1	סלובקיה
3.8	16.8	34.6	41.6	60.2	2.6	9.9	3.5	11.4	לוקסמבורג
2.9	11.4	24.8	18.4	49.7	0.4	8.7	2.0	11.0	צרפת

לוח 9.5: עוני של ילדים ושל משקי בית עם ילדים על פי מדד ה-OECD לפי מצב תעסוקה של ההורה (שיעור לאלף ושיעור השינוי מאז 1995 באחוזים), 2010 (המשך)

מצב משפחתי ומצב תעסוקה					סך הכל משקי בית עם ילדים		עוני בקרב ילדים סך הכל		מדינה
זוג הורים			רווק/ה		שיעור השינוי מאז 1995	2010	שיעור השינוי מאז 1995	2010	
שניים ויותר עובדים	אחד עובד	אינם עובדים	עובד	אינו עובד					
0.6	9.9	26.9	2.1	36.9	-	9.7	-	10.2	אירלנד*
2.0	15.4	66.4	22.6	58.2	0.5	7.9	0.2	9.9	הולנד
1.0	8.6	30.3	4.8	27.8	-3.2	9.2	-6.3	9.8	בריטניה
		7.2		31.6	-	8.7	-	9.8	שווייץ*
-	-	-	-	-	-	-	-	9.4	קוריאה
1.8	9.3	66.2	14.8	83.7	3.4	7.6	3.5	9.0	צ'כיה
0.5	2.5	16.4	23.8	54.0	0.5	7.1	1.1	9.1	גרמניה
2.2	13.1	47.9	16.9	58.8	-	6.7	-	8.2	אוסטריה
2.3	8.5	16.9	15.1	71.8	0.3	9.0	-0.9	9.4	הונגריה*
2.4	35.7	80.0	24.9	82.2	-	8.2	-	9.4	סלובניה
1.2	18.2	58.4	10.9	56.7	4.7	6.9	5.7	8.2	שוודיה
1.0	12.6	42.4	9.9	42.3	1.4	4.4	1.4	5.1	נורבגיה
1.4	7.3	43.2	6.8	43.0	1.9	3.7	1.9	3.9	פינלנד
0.9	9.3	30.5	5.6	26.7	1.4	3.0	1.7	3.7	דנמרק

מקור: OECD Family Database www.oecd.org/social/family/database, OECD - Social Policy Division - Directorate of Employment, Labour and Social Affairs, Table CO2.2.A.
 *הנתונים מתייחסים לשנת 2009.
 **הנתונים מתייחסים לשנת 2011.
 - לא ידוע/אין נתונים, או לא ניתן לחישוב.

ב-2010 ישראל עמדה במקום הראשון בשיעור הילדים העניים ובשיעור משקי הבית עם ילדים עניים ביחס לשאר מדינות ה-OECD.

רשימת מקורות

- בטרם - בטיחות ילדים, מיזם NAPIS - מאגר היפגעויות מהתקשורת, אוגוסט 2013.
- בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעויות ובטיחות ילדים (NAPIS), דו"ח תמותת ילדים מהיפגעויות בלתי מכוונות בשנת 2013, ינואר 2014, פרסום מס' 1088.
- הכנסת, מרכז המחקר והמדע, המענה הציבורי לילדים בגיל הרך בישראל תמונת מצב, 20 ביולי, 2015
- הכנסת, מרכז המחקר והמידע, שירות מערכת החינוך לאוכלוסיית ילדי הזרים חסרי המעמד האזרחי, ינואר 2014.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: אפיון הרשויות המקומיות ודירוג לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה 2008.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קובץ הרשויות המקומיות, 2012.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, 2014.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום בריאות ותנועה טבעית, שנים שונות.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום דמוגרפיה ואוכלוסייה, 2014.
- המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון דוח שנתי 2013.
- המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, ממדי העוני והפערים החברתיים-דו"ח שנתי, שנים שונות.
- המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ חד-הוריות, שנים שונות.
- המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות.
- משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.
- המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עוני, חינוך ותעסוקה בחברה הערבית-בדווית: מבט השוואתי (אנגלית), כתבו - סלימן אבו בדר וד"ר דניאל גוטליב, יוני 9002.
- המועצה הלאומית לשלום הילד, המרכז למחקר ופיתוח, שנים שונות.
- מאירס-ג'ויינט מכון ברוקדייל, מרכז אנגלברג לילדים ולנוער, שנים שונות.
- מכון חרוב, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים שנת 2013, דוח מחקר, 2014.
- משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מחקר וסטטיסטיקה, דו"חות שנתיים, שנים שונות.
- משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.
- משרד הבריאות, המחלקה לאפידמיולוגיה, שנים שונות.
- משרד הבריאות, אגף המידע, תחום מידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.
- משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, שנים שונות.
- משרד החינוך, האגף לחינוך מיוחד, 2014.
- משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לשירותי חינוך ורווחה, המחלקה לביקור סדיר ולמניעת נשירה, שנים שונות.
- משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, תחום כלכלה וסטטיסטיקה, 2014.
- משרד החינוך, מחוז חיפה ומחוז תל אביב-יפו, 2014.
- משרד החינוך, מינהל תקשוב ומערכות מידע, 2014.
- משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2013.
- משרד הרווחה והשירותים החברתיים, סקירת השירותים החברתיים, 2013.
- משרד הרווחה, עיבוד נתוני יסוד, שנים שונות.
- משרד הרווחה, שירות לילד ונוער.
- עיריות אילת, ירושלים, ערד ותל אביב-יפו, שנים שונות.
- עיריית תל אביב-יפו, מינהל החינוך, התרבות והספורט, שנים שונות.
- קופת חולים מאוחדת, מחלקת פרסום ושיווק, 2014.

© כל הזכויות שמורות למועצה הלאומית לשלום הילד ולקרן ברנרד ון ליר
ירושלים, טבת תשע"ה, דצמבר 2015